

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 1. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: 9. oktober 2009
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Henrik Høegh (V) formand, Michael Aastrup Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Ole Hækkerup (S), Jeppe Kofod (S), Bjarne Laustsen (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Steen Gade (SF), Lone Dybkjær (RV), Per Clausen (EL), Høgni Hoydal (TF)

Desuden deltog: Klima- og energiminister Connie Hedegaard, fødevareminister Eva Kjer Hansen (bistået af kontorchef Ole Poulsen og specialkonsulent Hanne Boskov Hansen, Fødevareministeriet) og miljøminister Troels Lund Poulsen

Punkt 1. Rådsmøde nr. 2968 (miljø – klimadelen) den 21. oktober 2009

Under dette punkt på Europaudvalgets dagsorden behandlede man punkt 5 på Rådsmødets dagsorden vedrørende EU's position til COP15, som hører under Klima- og Energiministeriets ressort og blev forelagt af klima- og energiministeren.

Klima- og energiministeren: Jeg forelægger denne gang forslaget til miljørådskonklusioner om EU's position til COP15 til forhandlingsoplæg.

Jeg skal gøre opmærksom på, at det kun er dette punkt fra Miljørådets dagsorden, jeg forelægger for udvalget.

Jeg henviser til samlenotatet om rådskonklusionerne, som er oversendt til udvalget den 2. oktober.

FO 5. EU's position til COP 15, den 7.-18. december 2009

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 2968 – bilag 3 (samlenotat side 1)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (08) – bilag 570, side 1551 (seneste behandling i EUU 17/6-09)

EUU alm. del (08) – bilag 478, side 1432 (behandlet i EUU 17/6-09)

EUU alm. del (08) – bilag 302, side 867 + 906 (behandlet i EUU 27/2-09)

Klima- og energiministeren: Som bekendt nærmer vi os COP15. De globale forhandlere arbejder på højtryk i Bangkok, og i EU forhandles der stort set på alle niveauer for at bringe EU's positioner på plads. Forud for miljøministermødet den

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

21. oktober holder finansministrene rådsmøde, hvor der vedtages konklusioner om finansiering den 20. oktober, altså dagen før.

Det svenske formandskab har besluttet, at det er finansministrene, der vedtager EU's position med hensyn til finansiering, mens miljøministrene vedtager konklusioner om de øvrige udestående punkter.

Stats- og regeringscheferne mødes en uge efter. Det er mit håb, det er regeringens håb, at kun de allertungeste spørgsmål udestår på det tidspunkt. Det giver den største sandsynlighed for, at man når til enighed. Alle kan se, hvorfor vi har en meget stor interesse i, at det sker i oktober.

FO Jeg vil ikke gøre så meget ud af selve den konklusionstekst, der ligger på bordet lige nu. Det er selvfølgelig en tekst, der stadig væk arbejdes med. Vi har forsøgt at beskrive den i samlenotatet.

Teksten afspejler, at forhandlingerne er kommet et stykke videre, siden Rådet vedtog konklusioner i foråret, bl.a. med hensyn til at præcisere at både udviklingslandene og de rige lande skal lave ambitiøse "low carbon growth plans", og at disse skal indeholde nationale initiativer til reduktion af CO₂-udslip. Det understreges også, at EU og medlemsstaterne er indstillede på at udarbejde sådanne planer i 2010 baseret på EU's klima- og energipakke.

De vigtigste nye budskaber i teksten er for det første budskabet om, at der er behov for en startfinansiering – en såkaldt "up front" finansiering – i perioden inden 2013 til udviklingslandene. Det er en finansiering, som bl.a. kan understøtte udarbejdelse af de planer, jeg nævnte før, og initiativer med hensyn til tilpasning, hvilket der er behov for allerede nu. Dette budskab støttes i miljørådskonklusionerne, men behandles særskilt af finansministrene.

Et andet centralt nyt budskab er, at EU er rede til at arbejde for sektorbaserede kreditter – det er CDM-systemet – som kan skabe incitamenter til at reducere udslippet fra f.eks. meget energitunge sektorer ikke mindst i de mere udviklede udviklingslande. Pointen er, at den traditionelle CDM-mekanisme i højere grad skal anvendes i de fattigste lande, og at der gennem markedet kan skabes incitamenter for reduktioner i de mest udviklede udviklingslande.

Det er nye ting, som regeringen støtter.

Generelt lægger vi vægt på at fastholde, at mål og indsatser skal tage udgangspunkt i de videnskabelige vurderinger af klimaforandringerne. 2 graders målet er helt centralt, og det er i sommer blevet bekræftet af G8 og Major Economies Forum. Ban Kimoon betegnede i opsummeringen på sit møde i New York den 22. september 2 graders målet som den øvre barre. Han gjorde opmærksom på, at andre talte om 1½ grader, men han talte om 2 grader. Vi må holde fast i, at det er det, som vi skal holde os inden for. Så må indsatser og forpligtelser følge af de mål, vi har været enige om.

Jeg vil i det efterfølgende fokusere på nogle af de spørgsmål, som betragtes som nøglespørgsmål i forhold til at formulere den klare EU-position.

Finansiering er og bliver et af de helt centrale emner. Det forhandles som sagt af finansministeren, og det vil finansministeren redegøre for, når han kommer her i

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

udvalget på fredag i næste uge. Regeringen lægger vægt på, at EU tager lederskab med hensyn til at levere konkrete bud på tilstrækkelig, forudsigelig og bæredygtig finansiering – herunder ny og additional finansiering – og på EU's rimelige andel heraf, og at EU arbejder for en finansiell arkitektur, der sikrer hensyn til effektivitet og transparens, og som kan opnå tillid blandt de udviklede lande såvel som blandt udviklingslandene.

Et andet meget centralt spørgsmål er spørgsmålet om overskydende landekvoter fra perioden 2008-2012 – altså den første forpligtelsesperiode i Kyoto-protokollen. Både internt i EU og på globalt niveau udgør disse overskydende landekvoter forholdsvis store mængder. Disse kvoter vil ifølge Kyoto-protokollen kunne overføres til en ny forpligtelsesperiode. Regeringen finder det vigtigt, at overskydende landekvoter ikke kommer til at udhule effekten af en ny klimaaftale. Den mest effektive måde at sikre dette på er ved at annullere overskydende landekvoter. Det vil vi arbejde rigtigt hårdt for. Jeg kan forstå, at så sent som i går i Coreper har der været konklusioner. Det nørkles der altså virkelig med.

I EU er problemstillingen især relevant i forhold til flere af de store medlemslande og ikke mindst for en del af de østeuropæiske lande. Østeuropa er imod annullering af kvoterne og kræver ikke overraskende kompensation, hvis kvoterne annulleres. Efter vores opfattelse har Østeuropa allerede i forbindelse med klima- og energipakken fået kompensation, f.eks. via omfordeling af ETS-kvoter og tilladelse til at øge udledningen i non-ETS.

Det er min vurdering, at dette spørgsmål vil være et af de vanskeligste i forhandlingerne, men det er så centralt, at vi kæmper ret hårdt for, at kvoterne skal annulleres. Ellers er der en meget stor dødvægt, som vi bærer med ind i den nye aftale. Det får klimaet det ikke bedre af.

Spørgsmålet om, hvad der skal til, for at EU beslutter sig for at gå til en målsætning om 30 pct. reduktion, er også en stor udfordring for forhandlingerne. Nogle medlemsstater f.eks. Polen er meget optagede af, at EU på forhånd fastlægger meget nøje kriterier for, hvornår der skal ske en udvidelse fra 20 til 30 pct. Regeringen håber selvfølgelig, at det vil blive aktuelt for EU at påtage sig en 30 pct. reduktionsforpligtelse. Vi mener til gengæld ikke, at det er klogt at definere alt for præcise kriterier nu. Det er vigtigt, at EU har fleksibilitet. Det er også forudsætningen for, at EU kan presse andre parter. Jeg har sagt det før her. Det nytter ikke noget, at EU bruger så mange kræfter på at blive enige om et eller andet kriterium, og så er man låst fast, når vi reelt skal til at forhandle, og kan ikke påvirke resten af verden.

Jeg vil også nævne spørgsmålet om "sinks" - reglerne for hvordan man indregner CO₂-optag i jordbrug og skovbrug i CO₂-regnskabet. Først og fremmest er det regeringens holdning, at indregning af "sinks" ikke må ske på bekostning af den miljømæssige integritet. Derfor er det også vigtigt, at reglerne fastsættes parallelt med målsætningerne, så lempelige regler ikke efterfølgende kan udhule miljøeffekten af den reduktion, der aftales. I den forbindelse lægger vi også vægt på at fastholde konklusionstekst om hensyn til oprindelige folk og til lokalsamfund. Vi

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

ser gerne fælles regler, der sikrer, at alle lande håndterer disse ting på samme måde.

Jeg har efter samrådet med Miljø- og Planlægningsudvalget oversendt et kort og forhåbentligt forståeligt notat om beregningsmetoderne for sinks. Det er altså ret kompliceret stof. Det er derfor, jeg garderer mig lidt. Jeg har læst det flere gange. Som det fremgår, gør vi altså, hvad vi kan, for at holde fast i, at det system, der stykkes sammen, skal have miljømæssig integritet.

Med hensyn til det, der står om oprindelige folk, har det altid været den danske position at støtte, at der står "peoples". Andre – ikke mindst USA – har argumenteret for, at der skal stå "people/s". Det er noget andet. I EU's udkast står der det, vil gerne vil have at der skal stå.

Et sidste konkret punkt, jeg vil nævne, er, at Danmark har styret mod og fortsat vil styre målrettet imod fastsættelse af reduktionsmål for søfarten og luftfarten i forbindelse med en ny klimaaf tale.

Den internationale søfart står for 2,7 pct. af verdens samlede CO₂-udledninger. Luftfarten står for 1,9 pct. Men det er begge sektorer, der har en stigende tendens – kriseår undtaget – og derfor er det vigtigt, at de bliver omfattet af en fremtidig aftale.

Danmark arbejder for, at der fastsættes reduktionsmål for luftfarten på mindst 20 pct. i forhold til 2005, og for søfarten støtter vi et mål på 20 pct. Det skal efterfølgende pålægges den internationale søfartsorganisation IMO og luftfartsorganisationen ICAO at udmønte disse målsætninger i konkrete initiativer. Al erfaring viser, at det er vigtigt, at der for søfarten fastsættes flagneutrale regler.

Jeg vil gerne nævne, at et sådant mål for søfartens vedkommende vil matche det forslag, Danmark har fremsat i IMO om, at skibe skal betale et bidrag til en fond i forbindelse med bunkring, som dels kan gå til energieffektivisering af skibe og dels kan gå til finansiering af klimaindsats i udviklingslande.

Et sidste emne, jeg vil nævne, er spørgsmålet om, hvilken form en kommende klimaaf tale skal have. Det giver sig selv – det tror jeg, det gør for de fleste om ikke alle her i rummet – at for regeringen er indhold selvfølgelig vigtigere end form. Hele formålet er jo at få noget, der er bedre end det, vi har i dag. For regeringen er den afgørende målsætning, at der opnås en bindende global klimaaf tale, der er så ambitiøs, så præcis og så forpligtende som overhovedet muligt. Aftalens form må afhænge af, hvorledes den bedst muligt understøtter denne målsætning. Der skal etableres en ramme, der sikrer, at landene – herunder særligt de store udlederlande – kan tilslutte sig en forpligtende aftale. Det er sådan set det, det hele går ud på. Regeringen støtter, at EU arbejder for en juridisk bindende aftale, der bygger videre på de gode dele af Kyoto-protokollen. Her kunne man spørge: Er de ikke alle sammen gode? Nej. F.eks. er det Kyotoaftalen, der gør det muligt, at de overskydende kvoter bare kan føres videre. Regeringen støtter derfor teksten i det nuværende udkast til rådskonklusioner, hvor denne position er klart afspejlet. Der står: "The Council ...emphasizes the need for a legally binding arrangement for the period starting 1 January 2013 that builds on the Kyoto-protocol."

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Som bekendt ønsker f.eks. USA ikke en videreførelse af Kyotoprotokollen. Så man må ikke tro, at dette er en let ting. Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at EU er helt klar i sine positioner.

Regeringen ønsker, at EU skal arbejde hårdt for en aftale i København, som forpligter landene til indsatser, der er i overensstemmelse med 2 gradersmålet.

Generelt vil jeg gerne sige til allersidst, at regeringen fortsat mener, at det er utroligt vigtigt, at EU fastholder det lederskab, vi har opnået ved at sætte ambitiøse reduktionsmål.

Danmark har tilhørt og vil fortsat tilhøre den fløj i EU, der arbejder mest ihærdigt for at fastholde EU i førerposition, når det angår ambitionsniveau og klimaeffekt i en ny aftale.

Samtidig er det jo ingen hemmelighed, at der også internt i EU er store meningsforskelle, og at en samlet EU-position i forhandlingerne kræver kompromisvilje fra alle sider.

Jeg håber derfor, der er forståelse for, at regeringen i de kommende uger har brug for en vis fleksibilitet i forhandlingerne, og at det kan skabe alvorlige problemer, hvis vi får lagt os fast på en position, der kan gøre det nødvendigt at blokere for vedtagelse af en samlet EU-position. Det er en option, der ikke rigtigt flyver i situationen.

Det er nødvendigt, at EU kan trække nogle af de andre lande med i en aftale.

Regeringen vil – som det fremgår – arbejde for, at det sker på et niveau, der er så ambitiøst, som det overhovedet er muligt.

Per Clausen betegnede det som godt at få bekræftet, at EU holder fast ved 2 graders målsætningen, men spurgte, om forholdet ikke var det, at industrilandene i virkeligheden skulle skære ned med 40 pct. – sådan som Norge har været inde på – i stedet for de 20 pct., man har lovet. Han spurgte, om 2 graders målsætningen er opretholdt i den konkrete politik eller kun er opretholdt som en besværgelse.

Han mente, stigningen i CO₂-udslip burde toppe i 2015 og ikke vente til 2020, sådan som EU går ind for.

Han spurgte, om klima- og energiministeren mente, at det udspil, der er kommet fra EU med hensyn til økonomien, er tilstrækkeligt, og spurgte, om hun var enig med ham i, at når man taler om additionel finansiering, betyder det, at det må være ud over de løfter, som EU-landene i forvejen har givet med hensyn til udviklingsbistand, og at det vil være komplet uforsvarligt at bruge nogle af de midler, der er afsat til udviklingsbistand, til klimaindsatsen.

Han var enig med klima- og energiministeren i, at indholdet er vigtigere end formen, men på den anden side er det også vigtigt, at forpligtelserne bliver bindende.

Pia Adelsteen fandt 2 graders målsætningen totalt urealistisk og havde i øvrigt svært ved at finde ud af, i forhold til hvilket udgangspunkt man skulle måle de 2 grader.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Samtidig fandt hun finansieringen uklar, men hun var klar over, at det kommer udvalget til at høre mere om i næste uge.

Hun ville gerne have en oversættelse af "sinks" af hensyn til de seere, der fulgte med i debatten.

Jeppe Kofod havde fuld forståelse for, at det bliver nogle vanskelige forhandlinger, og at regeringen har behov for et vist manøvrerum, men det er også vigtigt at vide helt præcist, hvad den danske regerings holdning er. Han ville ligesom Per Clausen gerne vide, hvordan man definerer "nye og additionelle midler". Han henviste til, at EU havde lovet i 2015 at nå op på 0,7 pct. af BNP i udviklingsbistand, og spurgte, om "nye og additionelle midler" betød midler udover de 0,7 pct.

Han mente, det ville være ulogisk at lave en alt for lang forpligtelsesperiode, fordi der faktisk er behov for en revideret forpligtelse, idet det nok kommer til at vise sig, at behovet er større, end man regner med. Derfor opfordrede han regeringen til at støtte, at forpligtelsesperioden bliver 5 år i stedet for 8 år.

Han ville gerne have klima- og miljøministeren til at komme lidt mere ind på, hvad man forstår ved "legally binding arrangement". Hvad er EU's stilling til, om der skal ske en genforhandling af de regler, der er i Kyotoprotokollen?

Michael Aastrup Jensen nævnte, at Europaudvalget på studieturen til USA for nylig havde diskuteret klimaspørgsmålet med medlemmer af både senatet og kongressen, og i den forbindelse havde alle gjort, hvad de kunne, for at få senatet til at vedtage en lovgivning, som giver USA's forhandlere et lidt bedre mandat.

Han forstod, at spørgsmålet om beskatning skal diskuteres på økofinmødet, men spurgte, hvilke modeller man talte om i klimaministerkredsen.

Anne Grete Holmsgaard ville hoppe over finansieringen, som skulle diskuteres med finansministeren i næste uge.

Hun regnede med at være rimeligt enig med regeringen med hensyn til overskydende landekvoter, som hun simpelt hen mente ville lægge gift for en aftale. Hvis man får lov at overføre overskydende landekvoter, er aftalen ikke rigtig noget værd. Hun ville gerne have klima- og energiministeren til at antyde, hvor mange tons det egentlig drejer sig om.

EU har lovet at ville reducere med 30 pct., hvis det er led i en international aftale, som er tilfredsstillende. Anne Grete Holmsgaard var indstillet på at give en vis fleksibilitet. Hun mente, det først og fremmest ville blive et internt EU-slagsmål om taktikken op til en aftale. Hun gik ud fra, at Danmark stadig væk er indstillet på at tage sin fair andel.

Hun var også indstillet på, at vi støtter, at man kan købe sig aflad gennem sektorbaserede kreditter, CDM, som kan øge indsatsen i tredjelandene i retning af vedvarende energi, men her er det afgørende for SF, at vi får begrebet standarder ind i teksten. Inden for stålsektoren kan det f.eks. være udslip pr. produceret enhed.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Det er vigtigt at få noget om oprindelige folk ind, hvilket må ske i form af en international aftale.

Anne Grete Holmsgaard takkede for notatet om "sinks" eller hvordan man indregner CO₂-optag i jordbrug og skovbrug. Hun lagde stor vægt på, at der ikke bliver huller, og at man skal have et plus i forhold til en fælles basislinje – altså ikke én, der fastsættes af det enkelte land. Det må ikke være sådan, at store skovlande som Canada og Rusland først kan få godsrevet noget for at bevare skovene og så hugge dem ned. Det må være et led i ordentlig skovforvaltning, at man vedligeholder skovene ved at plante nyt.

Aftalen skal selvfølgelig være juridisk, folkeretligt og politisk bindende. Når klima- og energiministeren siger, at vi skal bygge videre på de gode dele af Kyotoaftalen, ringer alarmklokkerne hos Anne Grete Holmsgaard. Selvfølgelig skal man ikke følge Kyotoaftalen, når den giver ret til at overføre overskydende landekvoter, men Kyotoaftalen er fuldstændigt afgørende for ulandene. Kyotoprotokollen er et dokument, som det har taget uendelig lang tid at få lavet. Derfor mente hun, man må lave to aftaler. En for de lande, som er med i Kyotoaftalen, og en for USA og de andre lande, som ikke er med. Men der må være parallelle forpligtelser.

Anne Grete Holmsgaard mente, det var vigtigt, at forpligtelsesperioden kun bliver 5 år, og rejste spørgsmålet, om man virkelig kan vente til 2020 med at lave en ny målsætning.

Lone Dybkjær erklærede sig enig med Anne Grete Holmsgaard.

Henrik Høegh gjorde opmærksom på, at vi skal lave en global aftale, for markedet for fødevarer er globalt, og reglerne må ikke skabe ulige konkurrence.

Klima- og energiministeren svarede Per Clausen, at hun mente, man reelt satsede på at bevare 2 graders målsætningen.

Hun gav ham ret i, at det var bedre med en "peak" i 2015 end i 2020, men pegede på, at ilandene samlet set allerede har toppet, og at udslippet herhjemme går ned. Danmark arbejder for, at vi får en global "peak" så hurtigt, som det overhovedet kan lade sig gøre. Det betyder rigtigt meget, hvornår man toppe i Kina. Hidtil har kineserne sagt 2035, men de er nu begyndt at tale om 2030. Men skal vi opnå en global top i 2020, skal kineserne toppe endnu før.

Klima- og energiministeren pegede på, at de industrialiserede lande skulle nedskære med 25-40 pct. inden 2020, og at EU som den første region i verden havde lovet at nedskære med 30 pct., hvis vi kan få de andre lande med på noget fornuftigt i København. Japan har nu lovet at nedskære med 25 pct. Alt dette er inden for skiven.

Udvalget ville få rig lejlighed til at diskutere i næste uge med finansministeren, om EU's udspil med hensyn til finansieringen er tilstrækkeligt.

Klima- og energiministeren svarede Pia Adelsteen, at 2 graders målsætningen er i forhold til det præindustrielle niveau.

"Sinks" er udtryk for, hvor meget CO₂ der optages i skove og jord.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Klima- og energiministeren sagde til Jeppe Kofod, at det klart er den danske holdning, at man globalt set ikke må skære ned på den nuværende udviklingsbistand ved at konvertere den til klimaindsats. Men det betyder ikke, at "nye og additionelle midler" skal ligge ud over de 0,7 pct. af BNP, for der er kun 5 lande i verden, som er oppe på de 0,7 pct. i dag. Det vil ikke være klogt at sige, at et land, som i dag ligger på 0,3 pct., skal helt op på 0,7 pct., før vi vil medregne dets klimaindsats. Men der skal være tale om nye penge reelt.

FN's klimapanel kommer med en ny statustrapport i 2014, og derfor kan vi gå ind for, at man laver et review, en evaluering i 2016. Klima- og energiministeren så anderledes på forpligtelsesperioden end Jeppe Kofod, selv om hun godt forstod hans tankegang om, at der nok kommer en rapport, som siger, at vi skal reducere endnu mere. Hvis vi får et fantastisk godt mål i København, så skal det gælde så længe om muligt. Klima- og energiministeren pegede på, at mange lande hellere vil forpligte sig på den lange bane og love noget i 2040 end forpligte sig på den korte bane. Hun var bange for, at man ville give dem mulighed for at sige: "Hvis det kun bliver en 5 års forpligtelsesperiode, kan vi nok være klar om 5 år." Derfor mente hun stadig væk, det var fornuftigt at sige, at perioden skal gå frem til 2020, og så skal vi have en evaluering i 2016.

Med hensyn til Kyoto-protokollen går EU efter, at aftalen skal være juridisk bindende, og den skal bygge oven på Kyoto-protokollen.

I relation til USA pegede klima- og energiministeren i svaret til Michael Aastrup Jensen på, at forskellige republikanske senatorer var begyndt at sige: "Hvis vi kan få noget med hensyn til atomkraft, så kan vi godt være med." Det betragtede hun som positivt. Men der er demokratiske senatorer fra kulstaterne, som ikke er med.

Energibeskatningen i EU skal diskuteres i 2010, og klima- og energiministeren mente, det mere ville blive en intern diskussion om, hvordan man skulle fordele den økonomiske byrde imellem EU-landene.

Klima- og energiministeren erklærede sig enig med Anne Grete Holmsgaard med hensyn til overskydende landekvoter. Så vidt hun forstod, drejede det sig om 3 mia. tons fra EU-landene, men for Rusland var det 8 mia. tons, og her ville der blive tale om helt enormt meget "varm luft". Overførsel af overskydende landekvoter er ikke fornuftigt, men der er en del lande, som er interesseret i det. Der er sågar lande, der ikke har skullet reducere nævneværdigt under Kyoto-protokollen, som har overskydende landekvoter, som de kan sælge.

Klima- og energiministeren var enig med Anne Grete Holmsgaard i, at det ville være en god idé at indføre standarder i forbindelse med CDM. Vi har gjort det fra dansk side med hensyn til skibe, hvor vi har vores energieffektivitetsindeks, som vi også har foreslået indført i IMO. Klima- og energiministeren nævnte, at den kinesiske præsident havde sagt fra FN's talerstol, at de ville sætte et mål for CO₂-udslip pr. produceret enhed. Alle kan være enige om, at

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

der ikke må være "huller", så dem, der planter skov til erstatning for skov, der hugges ned, skal ikke tælle det med. Der må være fælles regler.

Selvfølgelig er det efter dansk opfattelse ikke en god del af Kyotoprotokollen, at man kan overføre overskydende landekvoter, men det er der ikke enighed om, og f.eks. Rusland ser det som en helt ufattelig god del af Kyotoprotokollen. Ulandene opgiver ikke Kyotoprotokollen, hvis de ikke får noget andet bindende i stedet. På den anden side får vi ikke USA til at tilslutte sig Kyotoprotokollen. Hun tilføjede, at det ikke kun er en problemstilling i forhold til USA. Det drejer sig om, hvordan vi får alle de store økonomier til at blive en del af aftalen – herunder de store udviklingsøkonomier som Indien og Kina.

Klima- og energiministeren nævnte, at hun havde sendt Europaudvalget en invitation til en briefing den 29. oktober, hvor man kunne gå dybere ind i problemstillingen.

Hun var enig med Henrik Høegh i, at vi skal passe på, at vi ikke laver nye smutveje. Vi støtter, at det er fælles globale regler. Vi skal passe rigtigt meget på, at reglerne ikke pludselig kan bruges til at skabe uhensigtsmæssig konkurrence.

Jeppé Kofod mente, det i høj grad skyldtes den økonomiske krise, at ilandene havde toppet med hensyn til udledning af drivhusgasser. Derfor mente han, bindingsperioden måtte være 5 år, selv om han erkendte, at der måtte være en vis fleksibilitet.

Han var klar over, at man skulle klare finansieringen med finansministeren, men det kunne godt være, EU's klima- og miljøministre kunne angive, hvad de mente var en tilstrækkelig finansiering, for at man kunne sikre, at EU yder sin retfærdige del. Han mente langtfra, Kommissionens udspil levede op til vort historiske ansvar.

Per Clausen anerkendte, at man skulle drøfte finansieringen med finansministeren, men han var bange for, at uvilligheden til at fremkomme med et beløb skyldtes, at det beløb, man til sin tid ville spille ud med, ville være identisk med et beløb, man kunne skaffe.

Når klima- og energiministeren nåede frem til at sige, at det var tidligt nok, at CO₂-udslippet toppede i 2020, handlede det mest om, at kineserne skulle have tid til at beslutte sig til at reducere væksten i CO₂. Per Clausen ville fastholde, at da ilandene har langt det største CO₂-udslip, har de også det største ansvar for at reducere. Og 2015 er ikke bare bedre end 2020; det er meget bedre.

Per Clausen forstod, at klima- og energiministeren ikke var indstillet på at diskutere EU's målsætning yderligere. Han mente, vi har brug for at udvikle den folkelige og politiske bevidsthed, så vi strammer op på målsætningen inden 2020.

Anne Grete Holmsgaard fandt det stadig for uklart, når klima- og energiministeren talte om en juridisk bindende aftale, der bygger oven på Kyotoprotokollen. Som hun huskede topmødet på Bali, var man godt klar over, at USA og

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

visse andre lande ikke ville skrive under på Kyotoaftalen, men så måtte de påtage sig andre lige så bindende forpligtelser. Hun var enig med klima- og energiministeren om, at vi ikke får udviklingslandene til at opgive Kyotoaftalen, for det er det eneste nogenlunde sikre, de har i hånden på nuværende tidspunkt.

Med hensyn til forpligtelsesperioden erkendte Anne Grete Holmsgaard, at hvis vi får en fantastisk god aftale, kan forpligtelsesperioden godt være til 2020, men hvis vi ikke får en fantastisk god aftale, er det bedre at kunne stramme op efter 5 år. Evalueringen i 2016 vil formentlig vise, at det står værre til, end vi troede. Der er imidlertid kun tale om en evaluering – ikke om nye forhandlinger. Det er svært at forestille sig, at USA kan forpligte sig til meget mere end den lovgivning, der blev vedtaget i huset, men det er ikke nok. Derfor bør Danmark slås for en 5 års forpligtelsesperiode.

Steen Gade syntes, usikkerheden om klima- og energiministerens mandat var for stor, når hun ikke ville binde sig til, at Kyotoaftalen – som EU har kæmpet for – skal bevares, men taler om, at der skal være aftaler, der bygger oven på Kyotoaftalen.

Lone Dybkjær syntes, det lød rigtigt, at aftalen på en eller anden måde bliver koblet sammen med Kyotoaftalen.

Hun delte klima- og energiministerens opfattelse af, at det er lettere at få regeringer til at forpligte sig til noget langt ude i fremtiden. Det er vel også derfor, den danske regering går ind for 2020. Hun mente også, der måtte være fleksibilitet, men det ville være godt, hvis man om 5 år kunne få en revision, hvis det er nødvendigt. Derfor ville hun opfordre til, at man tænker kreativt.

Formanden (Henrik Høegh) takkede for invitationen til at komme til en briefing den 29. oktober.

Klima- og energiministeren mente i svaret til Jeppe Kofod ikke, faldet i CO₂-udledningerne havde noget med den aktuelle krise at gøre. Hvis man tager ilandene samlet, har de toppet.

Der var ingen diskussion om, at EU og de rige lande i al almindelighed havde et historisk ansvar, og derfor skal de betale til ulandene. En tommelfingerregel siger, at EU skal betale mellem 1/3 og ¼ af beløbet. Hvis "up front" finansieringen bliver på 7 mia. om ret, Problemet er, at der ikke er andre lande, der har sat tal på.

Hun erklærede sig enig med Per Clausen i, at da ilandene har det største udslip, har de et særligt ansvar, ikke bare for finansieringen, men også for reduktionerne. Men når vi når frem til 2020, vil 2/3 af den globale udledning komme fra lande, som i dag er betegnet som ulande, der ifølge Kyotoprotokollen ikke skal nedbringe deres udslip.

Allerede beslutningen om at gå fra 20 til 30 pct. var overordentlig betændt, så at gå videre til 40 pct. har ingen chancer for at flyve. Kunsten er et få nogle af de andre lande til at levere.

Klima- og energiministeren sagde til Anne Grete Holmsgaard, at med hensyn til bindingsperioden troede hun ikke, man var så vanvittigt uenige. Som hun så det lige nu, er det ret vigtigt at opretholde et pres på bl.a. det amerikanske senat og sige, at det altså er nu, USA skal levere. Vi skal passe på, at vi ikke leverer argumenter til de lande, der siger: "Vi er altså ikke klar endnu." Men klima- og energiministeren tilføjede, at hun var enig i, at hvis der ikke kommer en god aftale, er der behov for at justere forpligtelserne opad.

Anne Grete Holmsgaards bemærkninger om forpligtelsesperioden sagde klima- og energiministeren, at det ikke ligger lige på den flade hånd at få de lande med, som ikke er indstillet på at forpligte sig. Det er afgørende, at det er lige så forpligtende.

I svaret til Steen Gade pegede klima- og energiministeren på, at der står noget i rådskonklusionerne om, at Rådet understreger behovet for en juridisk bindende aftale fra perioden, der starter den 1. januar 2013 "that builds on the Kyoto-protocol". Dette støtter Danmark. Der er to spor. COP15 er både et led i klimakonventionen og i opfølgningen af Kyoto for de lande, der har underskrevet Kyotoprotokollen.

I svaret til Lone Dybkjær sagde klima- og energiministeren, at hun var enig i, at man i reviewet skal tage hensyn til ny viden og tænke kreativt.

Anne Grete Holmsgaard blev mere positivt stemt, da hun hørte klima- og energiministeren sige, at i sidste ende er det afgørende at nå et resultat, der virkelig understøtter 2 graders målsætningen. Hun forstod, at en kortere forpligtelsesperiode var med i de muligheder, klima- og energiministeren overvejede. Det måtte godt være et dansk synspunkt, som var kendt hos klima- og energiministerens kolleger.

Når klima- og energiministeren siger, det er afgørende, at aftalen bliver lige så forpligtende som Kyotoprotokollen, er det både godt og skidt, idet vi kan frygte, at man så skal til at genforhandle en del af det, der stod i Kyotoprotokollen. Derfor ville hun gerne have klima- og energiministeren til at gentage, hvad der står i det sidste udkast til rådskonklusioner.

Anne Grete Holmsgaard spurgte, hvordan klima- og miljøministeren definerer "a single legal binding instrument"

Steen Gade var klar over, at der var to spor. Han var nervøs for, at man udvandede Kyotosporet på indholdssiden, og mente, det var helt afgørende, at Danmark modsætter sig, at man svækker Kyotosporet. Han tilføjede, at det ikke betyder, at man ikke kan lave ændringer, men det må være i en alliance med udviklingslandene.

Klima- og energiministeren sagde til Anne Grete Holmsgaard, at vi gerne vil have et review, og der kommer et review. Der er ingen, der bestrider, at det kan blive nødvendigt at lave mere undervejs. Der skal være en mulighed for, at vi kan lægge yderligere pres på.

I relation til udtrykket "legally binding instrument" sagde klima- og energiministeren, at vi prøver at få en ramme, som omfatter så mange lande som muligt.

Klima- og energiministeren erklærede sig enig med Steen Gade i, at vi må have EU til at stå fast på nogle af disse ting. Hun oplæste det, der lige nu står i udkastet til rådskonklusioner om forholdet til Kyoto-protokollen. Hun mente, det var godt for forhandlingerne, at der er en central spiller som EU.

Afslutningsvis sagde klima- og energiministeren, at det, vi diskuterer her, er EU's mandat. Danmarks strategi som vært for COP15 er noget andet. Her agerer vi ud fra Bali-køreplanen. Det er en meget stor og en meget svær opgave at få så mange forskellige synspunkter til at nå sammen. Her er vi nødt til at have en vis fleksibilitet. Klima- og energiministeren mente, man kunne gå dybere ind i denne diskussion på den fortrolige briefing den 29. oktober og i fortrolige orienteringer nogle uger før det for alvor går løs. EU står fast på, at det, der forelægges nu, er en underligger.

Formanden (Henrik Høegh) konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

7. Siden sidst – dom om Kommissionens kompetence efter kvotedirektivet.

Klima- og energiministeren: Jeg har en lille sag, jeg skal orientere om. Det er ikke noget, der tager lang tid. Jeg skal orientere om, at Estland og Polen den 23. september fik medhold ved EF-Domstolen i, at Kommissionen ikke havde kompetence efter kvotedirektivet til at fastsætte et bestemt loft for emissioner fra de pågældende landes kvotesektorer under EU's CO₂-kvotehandelsystem.

Det er to domme, der principielt kan få store negative konsekvenser for kvotesystemet, hvis det ender med, at de østeuropæiske lande får lov til at uddele flere kvoter. I værste fald kan vi komme til at opleve igen, at kvoteprisen kan falde til et meget lavt niveau, og at der ikke sker nogen reelle reduktioner af udledningerne.

Efter dommene har Kommissionen dog i en pressemeddelelse peget på, at de østeuropæiske landes drivhusgasemissioner i 2008 var på linje med, hvad Kommissionen i sin tid forudsagde i sin afgørelse om landenes allokeringplaner. Derfor mener Kommissionen, at de østeuropæiske lande formentlig ikke vil få tilladelse til at tildele ekstra kvoter, hvis de skulle vælge at fremsende nye allokeringplaner. Hvad betyder det? Det betyder, at uagtet denne dom – som Kommissionen overvejer, hvad de skal stille op med; den kan jo ankes, og der kan ske mange ting – er det ikke sikkert, at Kommissionen vil sige: "Ja men det får I da bare lov til." Den kompetence har Kommissionen stadig væk. Selv om landene gerne vil tildele flere kvoter til deres virksomheder, kan Kommissionen stadig væk sige: "Det er muligt, I har den dom, men vi ønsker det altså ikke, for så lever I ikke op til allokeringplanerne."

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Hvis der kommer en ny udvikling i den sag, vil jeg vende tilbage til sagen og give en orientering her. Foreløbig har Kommissionen som sagt mulighed for at anke dommene. Der er foreløbig kun tale om en afgørelse ved Retten i 1. instans, og det er – kan jeg forstå – ikke usædvanligt, at EF-Domstolen omgør domme fra 1. instans.

Det er bare en procesmelding. Det er selvfølgelig noget, vi holder ret stærkt øje med af indlysende grunde.

FO Punkt 2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/91/EF af 16. december 2002 om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning) (bygningsdirektivet)

– Tidlig forelæggelse

KOM (2008) 0780

KOM (2008) 0780 – bilag 3 (samlenotat side 2)

KOM (2008) 0780 – bilag 2 (grundnotat af 25/2-09)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (08) – bilag 476, side 1379 (senest behandlet i

EUU 4/6-09)

Klima- og energiministeren: Det kan virke lidt mærkeligt, at jeg kommer her i oktober med forhandlingsoplæg om noget, der foregår på et rådsmøde den 7. december, men det drejer sig om 3 sager, som forventes forhandlet meget intensivt inden rådsmødet. Derfor vil vi gerne sikre os Folketingets opbakning til, at Danmark kan indgå de nødvendige aftaler i de kommende forhandlinger.

FO Med hensyn til bygningsdirektivet kan jeg sige, at som jeg tidligere har nævnt, støtter regeringen fuldt ud den styrkelse og udvidelse af direktivets anvendelsesområde, som Kommissionen har lagt op til.

Vi mener, at en reel styrkelse af direktivet er et vigtigt bidrag til at kunne nå målsætningen om reduktion af energiforbrug og CO₂-udslip. Før udvidelsen af direktivet behøvede medlemslandene ikke stille mindstekrav til den energimæssige ydeevne for over to tredjedele af bygningerne. Det er altså det, der ændres på her.

Kommissionens forslag ligger langt hen ad vejen på linje med den politik, som vi allerede nationalt er blevet enige om skal gælde i Danmark – altså med vore bygningsreglementer. Det er også den politik, som regeringen hidtil har prøvet at fremme i EU-regi.

Regeringen arbejder i forhandlingerne for at bevare et så højt ambitionsniveau som muligt. Derfor er det også bekymrende, at flere af de andre medlemslande udviser generel tilbageholdenhed og nogle endda decideret modstand.

Et eksempel er Kommissionens forslag om indførslen af en beregningsmetode, der på forpligtende vis er nødvendig for at sikre den målrettede og bæredygtige udvidelse af de nationale krav til den energimæssige ydeevne. Regeringen arbejder ihærdigt for at få dette gennemført, men der er stor modstand mod, at medlemsstaterne skal være bundet til at hæve deres krav, selv hvor det viser sig, at dette vil være det mest omkostningseffektive. Selv når det dokumenteres, at der er en samfundsøkonomisk gevinst ved det, er der stadig væk nogle, der modsætter sig, at dette overhovedet skal være noget, der kan reguleres.

Regeringen vil særligt arbejde for:

- At der sættes ambitiøse mål for udviklingen af lavenergibyggeri.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

- At der stilles krav til de komponenter og installationer, der benyttes i forbindelse med såvel nybyggeri som ved renoveringer. Det er det, vi selv har gjort herhjemme med bygningsstrategierne.
- At der sker en styrkelse af energimærkningsordningen, f.eks. med fokus på anbefalinger om hvor meget man kan spare ved energiforbedringer.
- At omarbejdningen af direktivet generelt ikke modvirker muligheden for national differentiering og fleksibilitet ved implementeringen. Det bør f.eks. være valgfrit for medlemsstaterne, på hvilken måde man ønsker at håndhæve overtrædelse af nationale bestemmelser, der vedtages i kraft af direktivet. Regeringen vil også – i tråd med mangeårig dansk holdning – holde fast i, at det er national kompetence at fastsætte skatter og afgifter.

Det er altså dybt fornuftigt, at man går ind og sætter nogle minimumsregler for, hvad vi skal have for nogle vinduer, eller hvad det nu kan være, for at produkter kan komme ind på markedet.

Anne Grete Holmsgaard sagde, at hun kun havde få spørgsmål, idet hun havde fået svar på en del af det, hun havde spurgt om i Det Energipolitiske Udvalg. Hun syntes, kravene til komponenter er rigtig vigtigt. Hun forstod det sådan, at der var tale om et minimumsdirektiv, og at landene, f.eks. Danmark, godt kunne stille skrappe krav til komponenter, når man renoverer.

Hun ville sikre sig, at det også gælder, hvis der ligger noget andet i Ecodesign-direktivet.

Pia Adelsteen syntes, sagerne så helt fornuftige ud. Hun havde også hæftet sig ved, at der er tale om et minimumsdirektiv, sådan at vi efterfølgende kan stille større krav. Hun henviste til, at der i samlenotatet står: ”Forslaget medfører, at der vil skulle ske enkelte justeringer af lov nr. 585 af 24. juni 2005 om fremme af energibesparelser i bygninger”, og spurgte, hvilke justeringer der bliver tale om. Hun nævnte, at man ude i kommunerne udfører et stort arbejde med at tjekke de offentlige bygninger, og syntes, det ville være beklageligt, hvis man skulle starte helt forfra.

Klima- og energiministeren bekræftede over for Anne Grete Holmsgaard, at der er tale om et minimumsdirektiv, således at landene selv kan fastsætte skrappe krav.

Hun erkendte, at der kan være et juridisk problem i relation til Ecodesign-direktivet, som er et harmoniseringsdirektiv. Vi har gjort Kommissionen opmærksom på denne problemstilling. Hvis et produkt er lovligt efter Ecodesign-direktivet, må man ikke de facto udelukke det fra det hjemlige marked. Vi mener, det skal stå klarere, at man gerne må stille skrappe krav efter det foreliggende direktiv.

Hun svarede Pia Adelsteen, at der kan blive tale om at ændre på arealkravet til offentlige bygninger, men der er tale om meget små bygninger.

Anne Grete Holmsgaard betegnede sammenstødet mellem Ecodesigndirektivet og dette direktiv som en afsindig vigtig problemstilling, idet hun pegede på, at mere og mere kommer ind under Ecodesigndirektivet. Det gælder f.eks. for små bygninger, hvor der ikke stilles krav om byggetilladelser. Hvordan kan vi her sikre os mod underlødige produkter? Hun gav klima- og energiministeren 100 procent opbakning til at stå fast her. Det mente hun også, der burde være opbakning til fra Europa-Parlamentet.

Klima- og energiministeren erklærede sig enig med Anne Grete Holmsgaard i, at vi skal bekæmpe underlødige komponenter. Her troede hun, vi kan få Parlamentet med. I øvrigt mente hun, der var meget godt i Ecodesigndirektivet. Hun tilføjede, at sagen står højt på prioriteringslisten hos det svenske formandskab, men hun vidste ikke, om det bliver let at få direktivet igennem.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO Punkt 3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger (omarbejdning) (energimærkningsdirektivet)

– Tidlig forelæggelse

KOM (2008) 0778

KOM (2008) 0778 – bilag 3 (samlenotat side 21)

KOM (2008) 0778 – bilag 2 (grundnotat af 30/1-09)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (08) – bilag 476, side 1379 (senest behandlet i EUU 4/6-09)

FO Klima- og energiministeren: Regeringen er fortsat positivt indstillet over for forslaget om det omarbejdede energimærkningsdirektiv. Det indebærer en udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte energirelaterede produkter – f.eks. vinduer – og indeholder desuden skærpede bestemmelser vedrørende kontrol og håndhævelse.

Et af de største tilbageværende udeståender er, at enkelte lande stadig ikke ønsker regulering af offentlige indkøb.

Vi finder det helt naturligt, at de europæiske offentlige sektorer skal gå forrest og efterspørge de mest energieffektive produkter, sådan som vi gør i Danmark. Det tyder dog på, at Rådets kompromis i første omgang bliver en opfordring og ikke et bindende krav. Men både Kommissionen og Europa-Parlamentet er på linje med regeringen. Så der er stadig væk mulighed for, at vi prøver at arbejde med, at det skal være sådan, at der selvfølgelig skal laves grønne indkøb i de offentlige sektorer udover hele Unionen.

Udformningen af selve energimærket er som noget nyt blevet løftet ud af reguleringerne af de enkelte produkttyper og ind i forhandlingerne om selve energimærkedirektivet.

Kommissionen har nu fremlagt resultatet af en forbrugerundersøgelse med deltagelse af 8.000 mennesker i 8 EU-lande, der viser, at A-G skalaen – som I kender, når I skal købe et køleskab eller hvad det nu er – med løbende reskaleringer tilsyneladende ikke er den letteste for forbrugerne at forstå. Forbrugerne havde faktisk lettere ved at forstå de faste skalaer, der løbende bliver udvidet. F.eks. at det hedder A÷20 pct., A÷40 pct. og A+. Altså at der var et eller andet kvantitativt. Det var nemmere at forstå, viste det sig.

Undersøgelsens resultater er ikke helt i overensstemmelse med de forventninger, vi havde. Vi har tidligere sagt: "Lad os holde os til det, vi har. Det kender vi trods alt noget bedre." Men det viser sig altså, at dette med A÷20 pct. kan man åbenbart bedre forstå. Undersøgelsen gør det endnu sværere at fremme de danske synspunkter om, at vi skal have en A-G skala, der løbende reskaleres.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Regeringen vil nu arbejde for at få et kompromis, der sikrer, at mærket udformes enkelt og let forståeligt, så det fortsat vil være muligt at kommunikere klart og tydeligt til forbrugerne, at de bør købe de mest energieffektive produkter.

Kommissionen er søgende med hensyn til hvor det skal lande henne. Jeg har tidligere skrevet til Kommissæren, at det var vigtigt, at det skal være så enkelt som muligt for forbrugerne, og at der kommer et element af noget dynamisk ind i det. Det nytter ikke noget, hvis man én gang har fået mærket A, så er det stadig A, hvis der er kommet andre produkter på markedet, som gør, at man burde rykke længere ned.

Vi arbejder for, at man tager bestik af den undersøgelse, der har været, og får gjort det så nemt for forbrugerne som muligt. Det er sådan set det, der er meningen med det hele.

Regeringen vil heller ikke i forbindelse med energimærkningsdirektivet acceptere pålæg om brug af skatter og afgifter.

Pia Adelsteen mente, man skulle indføre en ny form for mærkning, hvis forbrugerne bedre kunne forstå denne.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO Punkt 4. Forslag til Rådets forordning om indberetning til Kommissionen om investeringsprojekter i energiinfrastruktur i Det Europæiske Fællesskab og om ophævelse af forordning (EF)736/96 (infrastrukturforordningen)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2009) 0361

KOM (2009) 0361 – bilag 2 (samlenotat side 28)

KOM (2009) 0361 – bilag 1 (grundnotat af 28/8-09)

Klima- og energiministeren: Formålet med forordningen om indberetning om energiinfrastrukturprojekter er at give Kommissionen mulighed for at følge investeringer i energiinfrastruktur nøje, bl.a. for at kunne styrke EU's forsyningssikkerhed.

Med forslaget strammes den gældende forordning op, samtidig med at den administrative byrde ved indberetningen lettes. Indberetningen udvides både med hensyn til omfang og størrelse på indberetningspligtige anlæg, og den kommer til at omfatte al relevant energiinfrastruktur.

FO Regeringen støtter generelt forslaget. Kommissionens fokus på forsyningssikkerhed, klimaændringer og konkurrenceevne er sammenfaldende med prioriteterne i dansk energipolitik.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO Punkt 5. Rådsmøde nr. 2966 (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2009

Fødevareministeren: Jeg skal beklage, at der er et meget tung dagsorden for oktobermødet. Jeg forelægger 6 sager til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om punkt 1 om fiskerikontrolforordningen, punkt 2 om fiskerimulighederne i Østersøen for 2010, punkt 5, 6 og 7 om godkendelse af 3 GMO majssorter og punkt 10 om tilpasning af markedsordningen i forhold til mælk.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en EF-kontrolforordning med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik

– *Politisk enighed*

KOM (2008) 0721

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (sammenfatning side 3)

KOM (2008) 0721 – bilag 1 (grundnotat af 15/12-08)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (08) – bilag 480, side 1462 (senest behandlet i EUU 19/6-09)

EUU alm. del (08) – bilag 109, side 300 (behandlet i EUU 14/11-08)

Fødevareministeren: Formandskabet lægger op til at opnå politisk enighed om den ny fiskerikontrolforordning på rådsmødet. Der er tale om et meget omfattende forslag med rigtig mange tekniske bestemmelser.

Jeg vil fokusere på de emner, som jeg mener er de vigtigste i forhandlingerne. Helt overordnet er det udmærket, at vi nu får opdateret kontrolforordningen, der i sit udgangspunkt stammer helt tilbage fra 1993.

Hvis jeg skal fremhæve de gode elementer i forslaget, så er det at:

- Forslaget må alt andet lige medføre en mere effektiv og harmoniseret kontrol.
- Der kommer regler om registrering af discard i logbogen.
- Der indsættes regler om sporbarhed.
- Der vil være tale om øget anvendelse af moderne teknologi, for eksempel i form af udvidet anvendelse af satellitovervågning og elektronisk logbog.
- Kommissionen får styrket sine beføjelser til at gribe ind over for de medlemslande, som ikke overholder reglerne, for eksempel i form af adgang til at suspendere støtte fra fiskerifonden og andre initiativer.

Der er stadig en række udestående spørgsmål. Blandt de væsentligste udestående spørgsmål i forhandlingerne er:

- Kontrol af rekreativt fiskeri.
- Kompetence spørgsmål for Kommissionen og Fællesskabsinspektører.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

- Kommissionens adgang til at tilbageholde fiskerifondsstøtte og anden støtte til medlemslandene.
- Videnskabelige forsøgsfiskerier.
- Administrative minimumsbøder.
- Pointsystemet ved suspension af fiskerilicenser i tilfælde af alvorlige overtrædelser.

Den tilgang, jeg vil have til forhandlingerne, er, at det er vigtigt, at vi får nogle klare, forenklede, omkostningseffektive og præcise kontrolregler i den nye forordning, herunder også i relation til discard. Derfor lægger jeg vægt på, at risikobaseret kontrol indføres som kontrolprincip. Herunder arbejder vi for indførelse af økonomisk papirkontrol som supplement til den fysiske kontrol.

Fra dansk side har vi fremsat et forslag til en supplerende bestemmelse i forordningen. Vores forslag åbner mulighed for, at medlemslandene kan anvende alternative kontrolsystemer, hvis de er mindst lige så effektive. Jeg synes, det er vigtigt at sikre mulighed for at anvende mere intelligent og mere enkel kontrol. Det er selvfølgelig en forudsætning, at Kommissionen godkender de alternative kontrolsystemer. Jeg håber, at vi kan få opbakning til dette forslag.

Jeg støtter princippet om etablering af sporbarhed i kontrolforanstaltningerne med henblik på en mere enkel kontrol. Det er vigtigt, at vi får nogle håndterbare systemer. Fokus skal være, hvordan vi kan gøre det mere smart end i dag.

Det gælder om, at vi undgår unødigt bureaukrati. Vi arbejder derfor imod bureaukratiske foranstaltninger for rekreativt fiskeri. Men vi kan fra dansk side godt acceptere, at medlemslandene forpligtes til at foretage skøn over fangster af arter, omfattet af flerårige planer, i deres rekreative fiskeri – sådan som vi har det – til brug for den videnskabelige rådgivning.

Kommissionen har også foreslået et pointsystem, hvor forskellige overtrædelser tildeles et antal point, og når fiskeren så når et vist niveau, suspenderes fiskerilicensen. Det kan sammenlignes med klip i kørekortet. Problemet er, at hvis det bare er noget yderligere, der bliver puttet oveni den anden kontrol, så er jeg ikke særlig begejstret for det nye system. Det er vigtigt, at vi får tilstrækkelig proportionalitet mellem overtrædelser og sanktioner, og vi har gode ideer til, hvordan vi netop kan lave kontrollen bedre end hidtil, men også enklere.

Det er også vigtigt at sikre, at videnskabeligt fiskeri ikke begrænses unødigt eller nærmest forhindres. Jeg synes, det gælder om ikke at hæmme nye idéer eller forsøg på at forbedre selektivitet eller mindske discard. Derfor skal det være sådan, at der inden for visse rammer fortsat skal være mulighed for at gennemføre videnskabelige forsøg uden afskrivning på kvoter eller reduktion i fiskeriindsatsloft. Det er simpelt hen for at der også er en gulerod forbundet med at deltage i forskellige forsøgsprojekter.

Det er også helt indlysende, at hvis forordningen samlet set ikke kan træde i kraft den 1. januar 2010, så må det ske på et senere tidspunkt.

Det er klart, at med alt det, jeg her har nævnt, er der stadig væk en hel del udeståender, som må klares, før man kan nå et kompromis. Jeg har dog en forvent-

ning om, at det vil lykkes. Der er klart et ønske om, at vi nu får ekspederet kontrolforordningen, og at det ender med et kompromis, som vi fra dansk side kan støtte.

Jeg er ked af det, hr. formand, men nu har jeg to sider, som beskriver, hvad regeringens forhandlingsoplæg går ud på. Jeg har spurgt, om det ikke kunne mindskes, men mine medarbejdere siger, at det er simpelt hen nødvendigt af hensyn til at skabe klarhed over, hvad der egentlig er forhandlingsoplægget. Så I må bære over med mig.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side vil:

- Lægge afgørende vægt på, at det fastholdes, at andre medlemsstater ikke får adgang til at foretage inspektioner i dansk territorialfarvand – dvs. inden for 12 sømil.
- Arbejde for, at der bliver mulighed for at suspendere visse kontrolforanstaltninger i EU-reglerne i en medlemsstat, hvis der i den pågældende medlemsstat i fremtiden måtte blive etableret et kontrolsystem, der sikrer en mindst lige så effektiv kontrol, men som kan gennemføres på en mere intelligent og enkel måde end med de midler, som anvendes i dag.
- Støtte princippet om etablering af sporbarhed i kontrolforanstaltningerne med henblik på en mere enkel kontrol, idet der lægges vægt på, at udviklingen af et sporbarhedssystem ikke begrænses af restriktive regler.
- Arbejde imod bureaukratiske foranstaltninger for rekreativt fiskeri, men acceptere, at medlemsstaterne forpligtes til at foretage skøn over fangster af arter, omfattet af flerårige planer, i deres rekreative fiskeri til brug for videnskabelig rådgivning.
- Arbejde for en ændring af bestemmelsen om, at fangster fra videnskabeligt forsøgsfiskeri, der sælges, skal afskrives på kvoterne, og at den til det pågældende fiskeri anvendte indsats fradrages fiskeriindsatsloftet, således at der fortsat inden for visse rammer vil være mulighed at gennemføre sådanne forsøg uden afskrivning på det enkelte medlemslands kvoter eller fiskeriindsatsloft.
- Arbejde for, at støtte til videnskabeligt forsøgsfiskeri, hvor fangsterne sælges, opretholdes i det omfang, der ikke vil være dobbeltfinansiering af forsøgene.
- Arbejde for, at administrative minimumsbøder udgår af forslaget, subsidiært reduceres.
- Støtte princippet om finansielle foranstaltninger mod medlemsstater i tilfælde af utilstrækkelig forvaltning.
- Arbejde for yderligere klare, forenklede, omkostningseffektive og præcise kontrolregler, herunder også i relation til discard.
- Arbejde for, at et pointsystem har indbygget tilstrækkelig hensyntagen til proportionalitet, og at andre kontrolelementer falder bort, hvis det nye system introduceres.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

- At risikobaseret kontrol indføres som kontrolprincip, herunder arbejde for indførelse af økonomisk papirkontrol som supplement til den fysiske kontrol.
- At kravene til et elektronisk valideringsystem og andre it-/web-systemer fastsættes ud fra en costbenefit betragtning, således at medlemsstaterne sikres fleksibilitet til at anvende eventuelle eksisterende og egnede systemer.
- Støtte, at forordningen indeholder mulighed for at gebyrfinansiere visse kontroludgifter for eksempel certificering af fartøjer og udgifter til kontrolobservatører.
- Udtrykke skepsis over for det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt.

Som I kan høre, er det godt, at vi nu til den danske delegations lokale har fået indkøbt både puder og tæpper til de sene nattetimer, når vi stadig væk forhandler.

Bjarne Laustsen syntes, det var et stort problem, at forslaget til kontrolforordning blot var "mere af det samme". Han havde gerne set, at der blev mere selvforvaltning i fiskeriet, og at der blev mere selektivt fiskeri, så vi fanger de fisk, hvor fiskebestandene kan tåle trykket. Spørgsmålet er, hvordan vi får alle parter til at tage et større ansvar og sikre morgendagens fiskeri for kommende generationer. Det kunne han ikke se, der var noget om i den nye kontrolforordning.

Pia Adelsteen havde ingen problemer med forhandlingsoplægget. Hun spurgte, om rekreativt fiskeri er lig med lystfiskeri. Hun syntes, det var vanvittigt, hvis lystfiskerne skulle foretage indberetninger.

Høgni Hoydal spurgte, om forslaget svarer til de tanker, der ligger i den nye grønne bog om en revision af EU's fælles fiskeripolitik. Det lyder, som om Kommissionen skal have yderligere beføjelser.

Per Clausen havde svært ved at forstå, at man brugte så mange politiske og administrative ressourcer på at ændre på en kontrolforordning i relation til en fiskeripolitik, som i grunden ikke duer. Grønnebogen lægger op til, at man skal gå en helt anden vej, som i højere grad tilgodeser både miljøet og fiskernes interesser.

Fødevareministeren sagde til Bjarne Laustsen, at regeringen faktisk har stillet forslag til en reform af den fælles fiskeripolitik med mere selvforvaltning og ansvar til fiskerne. Den grundlæggende idé er, at vi går fra at arbejde med landingskvoter til at arbejde med fangstkvoter. Det vil sige, at alt, hvad der fanges, skal bringes i land. Forudsætningen for, at det kan lade sig gøre, er, at der bliver udviklet flere selektive fangstredskaber, så vi kan gå målrettet efter bestemte fisk. Derved får vi gjort op med discard og high-grading og mindstestørrelser. Fødevareministeren nævnte i den forbindelse, at hun havde været til en meget succesfuld international konference dagen før, hvor man havde evalueret på vore kameraforsøg. Fiskeskipperne havde ikke haft nogen problemer med kameraerne, og forsøgene havde vist, at der skete en

markant reduktion i discard. Fiskerne havde fået det incitament, at de kunne tage de ekstra fisk med i land. Det var lykkedes at blive enige om en opfordring til Kommissionen fra Skotland, UK, Tyskland og Danmark om, at det skal være en mulighed fremover. Fødevareministeren pointerede, at der er gode ting i forslaget til en ændring af kontrolforordningen, men der er som nævnt stadig mange udestående spørgsmål.

Fødevareministeren svarede Per Clausen, at vi fra dansk side har leveret forslag til, hvordan vi kan lave en reform af den fælles fiskeripolitik, og faktisk har vi plæderet for, at kontrolforordningen skal følges med en reform, men det er blevet fuldstændig afvist. Kommissionen vil have gennemført en ændring af kontrolforordningen nu, og det må vi forholde os til.

Fødevareministeren bekræftede i svaret til Pia Adelsteen, at det rekreative fiskeri er lystfiskeriet. Modsætningen er det erhvervsmæssige fiskeri. Det ville være ekstremt bureaukratisk, hvis lystfiskeriet skulle indberettes af den enkelte, der fisker, og vi mener, vi kan nøjes med, at de enkelte lande skønner over, hvor stort det er, så disse skøn kan indgå i vurderingen af, hvor stort et fisketryk der er acceptabelt.

Pia Adelsteen spurgte, om Danmark går ind for, at både lystfiskere, der fisker med stang fra land, og lystfiskere fra både ikke behøver indrapportere deres fangster, men at man foretager et skøn over, hvor meget lystfiskerne samlet fanger. Hun spurgte, hvem der foretager det skøn. Hun mente ikke, danske lystfiskere fiskede så meget, at det har nogen betydning.

Fødevareministeren gentog, at lystfiskeri er ikke-erhvervsmæssigt fiskeri. Vi kan acceptere, at myndighederne i de enkelte lande skal skønne over, hvor mange fisk der fanges af lystfiskere, så det skøn kan indgå i de biologiske beregninger.

Diskussionen om high-grading og discard er refereret nedenfor under punkt 2.

Formanden (Henrik Høegh) konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Enhedslisten havde ytret sig imod det.

FO 2. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2010 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2009) 0439

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (sammenotat side 17)

Fødevareministeren: Forslaget vedrører fastsættelse af fiskerimuligheder samt betingelserne for fiskeriet i Østersøen for 2010. Forslaget er på rådsmødet med henblik på politisk enighed.

Drøftelserne om selve kvoterne bliver væsentligt lettere end i de foregående år. For torsk følger Kommissionen den flerårige plan, hvilket betyder en forøgelse af torskekvoten på 15 pct. i den østlige del af Østersøen og en forøgelse på 8,3 pct. i den vestlige del. Derudover reduceres indsatsen med 10 pct. i den vestlige del. Danmark støtter Kommissionens forslag om at følge de planer, vi har aftalt.

Forslaget indeholder som noget nyt et forbud mod high-grading for alle arter underlagt kvoter i Østersøen. Der vil næste år være en stor risiko for øget discard af torsk, og Danmark kan derfor støtte Kommissionens forslag om forbud mod high-grading. Det er i øvrigt noget, vi allerede har sat i værk fra dansk side.

Jeg har aktivt arbejdet for, at der fra 2010 gennemføres yderligere tiltag for at sikre en fortsat gunstig udvikling for torskebestandene. Det kan være med til at gøre et high-grading forbud effektivt og reducere discard. Foranstaltningerne omfatter større mindste maskestørrelser i trawlfiskeri, lukkede områder for at beskytte unge torsk og reduktion af mindste landingsstørrelse.

Tiden er også inde til at sikre incitamentet i kvoteforvaltningen, så fiskeren ser en interesse i at gøre sit fiskeri mere selektivt. Fra dansk side foreslår vi, at der for 2010 afsættes en begrænset supplerende incitamentskvote for torsk, som skal kunne tildeles de fiskere, der påtager sig at fiske under en ordning, hvor alle fangster skal afskrives på kvoten under fuld dokumentation.

Alle disse emner, som jeg nævner her, var faktisk på dagsordenen for en større konference i Stockholm i sidste uge, hvor der skete det glædelige, at 8 lande – de 8 EU-lande omkring Østersøen – og Kommissionen underskrev en erklæring om øget selektivitet i Østersøen. Vi fik også vedtaget, at der skulle laves en køreplan for et egentligt discardforbud for torsk i Østersøen. Det betyder, at vi får taget et stort skridt i retning af at reducere discarden i Østersøen. Denne køreplan skal udarbejdes i løbet af 2010 og simpelt hen give et svar på, hvad et egentligt forbud mod discard i Østersøen kræver.

Det er simpelt hen resultatet af det arbejde med discard, som vi fra dansk side tog initiativ til før sommerferien og fik samlet gruppen af medlemslande omkring. Det er rigtigt glædeligt, at det er lykkedes for os at komme så langt på nuværende tidspunkt.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Jeg vil også nævne en anden bestand. For sild i den vestlige del af Østersøen er det nødvendigt at reducere kvoten, hvis vi ikke skal øge fiskeridødeligheden. Alle-rede sidste år bad vi Kommissionen om at få udarbejdet en forvaltningsplan. Det er ikke sket endnu. Jeg vil derfor kræve, at dette arbejde omgående sættes i gang.

Grundlæggende er der ikke de store udestående problemer, og jeg regner med, at vi vil kunne nå et kompromis i oktober.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at vi fra dansk side tilslutter os forslaget eller et kompromisforslag, der kan vedtages med kvalificeret flertal, idet vi vil arbejde for:

- At TAC for torsk i henholdsvis vestlige og østlige Østersø fastsættes i henhold til torskeplanen.
- At der gradvis indføres et discardforbud for torsk i Østersøen.
- At der indføres supplerende foranstaltninger, der understøtter den gunstige udvikling i torskebestandene og begrænser discard, herunder øget selektivitet i fiskeriet efter torsk, sæsonlukkede områder for at beskytte unge torsk og reduktion af mindste landingsstørrelse.
- At incitamentet for fiskerne gøres til del af fiskeriforvaltningen via introduktionen af begrænset supplerende incitamentskvote til dokumenteret fiskeri, hvor alle fangster afskrives på kvoten.
- At TAC for sild i vestlige Østersø reduceres i overensstemmelse med Kommissionens principerklæring, dog således at fiskeridødeligheden ikke øges, kombineret med at der udarbejdes en langsigtet forvaltningsplan for bestanden.

Formanden bad af hensyn til seerne fødevareministeren sige et par ord om high-grading.

Bjarne Laustsen savnede rådgivning fra ICES.

Han troede ikke, at de tal, der var nævnt, ville blive det endelige resultat, og spurgte, hvor meget fødevareministeren vil gå med til.

Han gik ud fra, at fødevareministeren ville gå imod udsmid, herunder high-grading.

Bjarne Laustsen kritiserede, at fødevareministeren ville fjerne en tredjedel af kontrollen ved at udfase Havørnen.

Pia Adelsteen havde svært ved at vurdere, om kvoterne skulle være lidt større eller lidt mindre, men hun havde ingen problemer med forhandlingsoplægget.

Michael Aastrup Jensen syntes, kompromispapiret så meget spændende ud. Blot var han bange for, at formandskabets kompromisforslag nedtonede straffesystemet så meget, at det reelt ikke er en straf mere. Han spurgte, om en suspension i 3 måneder er en sanktion, der kan mærkes. Han spurgte, om

det bliver formandskabets linje eller Europa-Parlamentets linje, der vinder indpas.

Han gik imod high-grading, idet han betegnede det som fuldstændig absurd, at man smed fisk, som er fanget, ud, fordi man kan fange nogle, der er større. Derfor syntes han, regeringens holdning var helt vigtig. Han spurgte, hvordan de andre lande stiller sig til high-grading.

Anne Grete Holmsgaard erklærede sig enig med Bjarne Laustsen i det, han sagde om discard og high-grading, der begge betyder udsmid.

Idet hun tog udgangspunkt i fødevareministerens oplysning om, at 8 lande omkring Østersøen er blevet enige om et forbud mod udsmid, spurgte hun, hvordan det vil give sig udtryk i politiske beslutninger. Han spurgte, om det bliver en delstrategi for de 8 lande, eller om Rusland er med.

Som hun havde forstået forslaget, var Kommissionen og ICES på samme linje med hensyn til torsk i Østersøen, men det er de ikke, når vi kommer til sild, hvor ICES anbefaler en højere reduktion. Derfor spurgte hun, om Danmarks holdning er, at vi altid støtter ICES.

Lone Dybkjær foreslog, at fødevareministeren omdelte sit forhandlingsoplæg i udvalget, når det fyldte to sider, idet det var svært at følge med i det hele. Problemet er nok de andre lande, for vi er vel sure dukse i klassen. I hvert fald er fiskerne sure. Kontrol er ikke nødvendigvis af det gode, men der er steder, hvor den er nødvendig. Hun var derfor ikke parat til at opgive fiskerikontrollen på nuværende tidspunkt. Hun syntes, det var godt, at Kommissionen skal godkende alternative foranstaltninger.

Hun mente, det ville være fair, hvis udvalget også fik ICES' vurderinger, når det skal tage stilling til kvoterne. Hun havde fået oplyst, at Kommissionens forslag på flere punkter var lempeligere end indstillingen fra ICES, bl.a. når det gjaldt sild og brisling.

Høgne Hoydal sagde, at når han læste udspillene på fiskeriområdet, blev han lykkelig for, at Færøerne står uden for EU's fælles fiskeripolitik. Han forstod godt, at de danske fiskere var meget frustrerede. Det var hans opfattelse, at skrappe sanktioner og mere kontrol blot ville forøge udsmidet, så længe vi har et kvotesystem, for når man fanger fisk, man ikke har kvote til, bliver man nødt til at skaffe sig af med dem på en eller anden måde. Han mente, kvoter fører til kreativt fiskeri, hvor man omdøber fisken.

Per Clausen syntes, det var en dårlig idé, at vi ville acceptere et resultat, som var dårligere end det, ICES anbefaler. Så medmindre fødevareministeren kunne komme med gode argumenter, ville Enhedslisten være afvisende over for forhandlingsoplægget.

Fødevareministeren sagde i anledning af formandens opfordring, at high-grading betyder, at når man får en ny fangst med større fisk, smider med dem, man i forvejen havde fanget, ud. Det indebærer, at gode, sunde, spisbare fisk bliver smidt ud. Når en fisk først er fanget, er den død. Det vil sige, at

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

high-grading indebærer et enormt ressourcetab. Derfor har vi allerede for længe siden sagt fra dansk side, at vi ønsker forbud mod high-grading.

Fødevareministeren afviste i svaret til Bjarne Laustsen, at regeringen skærer ned på fiskerikontrollen. Tværtimod. De midler, der blev brugt til Havørnen, bliver omprioriteret til landbaseret kontrol, som er væsentlig mere effektiv. Kontrol til havs er både ineffektiv og dyr. I øvrigt gør vi rigtigt meget for at få fiskerne til at leve op til bestemmelserne.

Fødevareministeren svarede Michael Aastrup Jensen, at hun ville betragte det, at man ikke måtte fiske i 3 måneder, om en ret barsk sanktion, og fiskerne ville nok synes, den var meget barsk. Derfor syntes hun, kompromiset var OK.

Fødevareministeren gav Anne Grete Holmsgaard ret i, at high-grading er en delmængde af discarden.

Fødevareministeren sagde til Anne Grete Holmsgaard, at Rusland ikke er med i aftalen om forbud mod udsmid. Men de 8 EU-lande omkring Østersøen er blevet enige om at lave en køreplan for et discardforbud. Ideen er, at man for et begrænset antal lande og i et afgrænset område kan få nogle erfaringer, som kan indgå i en egentlig reform.

Fødevareministeren tog imod Lone Dybkjærs idé om at omdele forhandlingsoplægget, når det var på to sider.

Hun lovede Lone Dybkjær fremtidig at oversende anbefalingerne fra ICES.

Kontorchef Ole Poulsen, Fødevareministeriet, nævnte, at der for torsk foreligger en forvaltningsplan, som ICES har godkendt, og den følger Kommissionen. For de øvrige bestande er der ikke forvaltningsplaner, og her er Kommissionens hovedregel, at hvis de biologiske forhold kan forsvare det, ønsker man ikke de store forandringer fra år til år, men holder sig til justeringer på plus/minus 15 pct. I den vestlige Østersø anbefaler ICES 30 pct. reduktion, mens Kommissionen foreslår en reduktion på 21 pct., fordi bestanden ikke har det så godt.

Fødevareministeren konkluderede, at vi altså følger rådgivningen fra ICES under hensyn til de genopretningsplaner, som foreligger, og under hensyn til, at ændringer normalt skal begrænses til 15 pct. om året. Hun tilføjede, at hun mente, det eneste rigtige vil være, at vi også får en genopretningsplan for sild.

Bjarne Laustsen rejste spørgsmålet, hvordan vi får fiskerne til at forstå, at de fisk, de fanger, er døde, og hvis man smider dem tilbage i havet, har det negative konsekvenser for morgendagens fiskeri. Han mente, det var vigtigt at give fiskerne et incitament til at ilandbringe alle de fisk, de fanger – sådan som man gør med det igangværende kameraforsøg. Han mente, vi skal være glade for, at vi har ICES, og var glad for, at ICES' anbefalinger fremtidig vil være at finde i samlenotaterne. Han mente også, det var klogt, at man laver forvaltningsplaner for samtlige arter.

Han var ikke enig med fødevareministeren med hensyn til Havørnen, men den diskussion kunne man tage et andet sted.

Lone Dybkjær støttede fødevareministerens idé om at lave forvaltningsplaner for alle arter. Hun takkede for, at man fremtidig får oplyst ICES' anbefalinger. Hun havde overset 15 pct. reglen, som der var en vis logik i.

Fødevareministeren sagde til Bjarne Laustsen, at for at et discardforbud kan realiseres, skal vi have mere selektivitet ind i fiskeriet, så man slet ikke fanger de fisk, man ikke ønsker at bringe i land. Hun mente, det også ville forbedre fiskeriets image over for forbrugerne, hvilket der var behov for.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Enhedslisten havde ytret sig imod det.

3. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2010

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Fødevareministeren: Rådet skal drøfte de forestående forhandlinger med Norge om en ny fiskeriaftale for 2010. Fiskeriaftalen er som bekendt af meget stor betydning for de danske fiskere. I forhandlingerne med Norge støtter jeg fastsættelse af kvoterne for 2010 på grundlag af den videnskabelige rådgivning og de fastlagte forvaltningsplaner.

Høgne Hoydal nævnte, at der kommer meget hårde forhandlinger mellem EU på den ene side og Norge, Island og Færøerne på den anden side, bl.a. om bestandene af makrel. På den baggrund spurgte han, om fødevareministeren har haft samtaler med sin færøske kollega om sagen.

Fødevareministeren svarede, at man havde en rigtig god kontakt med Færøerne om de forskellige fiskeripolitiske emner, herunder makrel, og at regeringen er fuldt ud bekendt med de færøske synspunkter på området. Det er en uformel kontakt, for formelt set er Færøerne et tredjeland, som forhandler med Kommissionen. Aktuelt er der uenighed mellem EU på den ene side og Norge og Færøerne på den anden side om fordelingen af makrel.

4. Forslag til Rådets forordning om åbning og forvaltning af autonome fællesskabstoldkontingenter for visse fiskerivarer for perioden 2010-2012

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2009) 0476

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 23)

Fødevareministeren: Kommissionen har fremlagt et forslag til toldkontingenter for fiskerivarer for de næste 3 år. I den forbindelse lægger jeg vægt på, at vi sikrer en stabil råvareforsyning, og jeg lægger vægt på at øge markedsadgangen for fiskerivarer til det europæiske marked – samt at forslaget vedtages hurtigst muligt.

FO 5. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret 59122xNK603-majs (DAS-59122-7xMON-ØØ6Ø3-6), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003

– *Vedtagelse*

KOM (2009) 0443

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 27)

EUU alm. del (08) – bilag 318 (grundnotat af 8/4-09)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 146 (om GMO forbud)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 145 (om GMO godkendelse)

FO 6. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret MON 88017-majs (MON-88Ø17-3), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003

– *Vedtagelse*

KOM (2009) 0444

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 32)

EUU alm. del (08) – bilag 494 (grundnotat af 15/7-09)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 146 (om GMO forbud)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 145 (om GMO godkendelse)

FO 7. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret MON 89034-majs (MON-89Ø34-3), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003

– Vedtagelse

KOM (2009) 0457

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 37)

EUU alm. del (08) – bilag 445 (grundnotat af 22/6-09)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 146 (om GMO forbud)

EUU alm. del (08) – svar på spørgsmål 145 (om GMO godkendelse)

Fødevareministeren: Jeg vil tage forslagene om tilladelse til markedsføring af de 3 genetisk modificerede majs samlet.

De 3 forslag har været til afstemning i den stående komité for fødevarer og dyresundhed, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslagene. Danmark stemte for forslagene. I den forbindelse blev udvalget orienteret skriftligt.

Godkendelsen af de 3 genetisk modificerede majs sorter vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af de 3 majs sorter, samt anvendelse af de 3 majs sorter til anden industriel brug undtagen dyrkning. Formålet med godkendelserne er at tillade import og markedsføring i EU af de 3 majs sorter stammende fra dyrkning i tredjelande.

Regeringens holdning er, at da den sundheds- og miljømæssige vurdering af forslagene ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen hverken fagligt eller juridisk begrundede indvendinger imod godkendelsen.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at vi fra dansk side stemmer for forslagene, idet det må konstateres, at der ikke er begrundede indvendinger mod ansøgningerne, hvorfor ansøgeren efter dansk opfattelse har et retskrav på godkendelsen.

Bjarne Laustsen forstod, at fødevareministeren havde en fuldstændig ukritisk tilgang til GMO-problematikken. Men et flertal i udvalget hylder forsigtighedsprincippet, og derfor ville Bjarne Laustsen gerne vide, om der er noget, der holdes skjult – bl.a. i forbindelse med artsbarrierer – altså om fødevareministeren spiller med åbne kort. I den forbindelse nævnte han de østrigske forsøg med mus, hvis forplantningsevne synes nedsat, når de har spist genmodificeret majs. Han havde forstået, at WHO's og EFSA's anbefalinger ikke bygger på fuldstændige forsøg. Han pegede på, at mange lande mener, man slet ikke skal have GMO.

Pia Adelsteen bekendte sig også til forsigtighedsprincippet og var bekymret for, hvilke langtidsvirkninger brugen af GMO kunne have. Hun nævnte, at ud-

valget under besøget i Washington havde haft et meget interessant møde med en forbrugerorganisation, som havde en helt anden indstilling, end vi har i Danmark. Men hun var ikke blevet helt overbevist. Dansk Folkeparti kan ikke give tilslutning til forhandlingsoplæggene vedrørende majs.

Michael Aastrup Jensen syntes tværtimod, han på studieturen til USA havde fået bekræftet fra forbrugerorganisationerne, at GMO er teknologisk udvikling, som sikrer flere og billigere fødevarer, hvilket indebærer samfundsøkonomiske gevinster.

Anne Grete Holmsgaard spurgte, om man har gennemført tilstrækkelige test med de nye majstyper, eller om grundlaget for at tage stilling er for spinkelt. Hun var ikke teknologiforskrækket eller GMO-fornægter, men vi må tage hensyn til forsigtighedsprincippet. Hun var godt klar over, at forslaget kun drejer sig om markedsføringstilladelser, men hun mente, man skulle arbejde sig frem til, at vi ikke tillader markedsføring af produkter, som vi ikke tillader produceret i EU.

Lone Dybkjær mente, spørgsmålet var, om forsøgene var gennemført tilstrækkeligt godt til, at vi kunne være overbevidste om, at GMO-erne ikke kunne have skadelige virkninger. Hertil kommer, om øget brug af GMO'er kan skade det økologiske landbrug, hvis GMO-modificerede produkter overtager hele markedet.

Lone Dybkjær pegede på, at vi på andre områder har det princip, at vi ikke tillader import af produkter, vi ikke selv må producere.

Per Clausen spurgte, om det lige var i forbindelse med GMO-majs, man ser de store, visionære muligheder, udvalget hørte om under besøget i USA. Han mente ikke, man havde seriøse undersøgelser af langtidsvirkningerne. Derfor er der ikke noget i de forelagte forslag, som ændrer Enhedslistens opfattelse. Enhedslisten er imod forhandlingsoplægget.

Fødevareministeren konstaterede, at videnssynthesen havde sat gang i diskussionen om GMO-er. Hun konkluderede på rapporten, at der er et potentiale i GMO, men der er brug for mere viden. Fødevareministeriet vil sende alle relevante oplysninger over til udvalget.

I svaret til Bjarne Laustsen henviste fødevareministeren til, at såvel EFSA som de danske eksperter mente, der var foretaget de tilstrækkelige forsøg.

Fødevareministeren var ikke bekendt med, at der var lavet andre undersøgelser end dem, udvalget havde fået oplyst, og eksperterne mente, der var foretaget de tilstrækkelige tests til at sikre, at der ikke er nogen risiko for mennesker eller miljø.

Vi har ikke nogen produktion i Danmark, men vi har helt klare sameksistensregler, som sikrer, at der ikke sker overførsel til f.eks. økologiske brug. De majstyper, der nu bliver forelagt, hører til de uproblematisk typer.

Hun erkendte i svaret til Per Clausen, at de tre majstyper, det drejer sig om, nok ikke hører til de visionære, men hvis vi siger nej til dem, skal vi begrunde det videnskabeligt, og det kan vi ikke.

Specialkonsulent Hanne Boskov Hansen, Fødevareministeriet, beskæftigede sig med spørgsmålet om artsbarrierer, altså om der er forskel på at indsætte gener fra en anden majsplante eller at indsætte gener fra en helt forskellig art. Man kunne godt tænke sig, at man så lempeligere på det i det første tilfælde, men efter reglerne skal de to former for genmanipulation godkendes efter den samme procedure.

Bjarne Laustsen pegede på, at der i dag ikke findes forsøg, der dokumenterer den langsigtede virkning. Han mente, der bør foretages sådanne forsøg, selv om eksperter, vi støtter os til, siger, at GMO-erne ikke er farlige. Han nævnte, at i Danmark har forbrugerne et reelt valg, idet de bare kan købe økologiske produkter, idet økologerne har fraskrevet sig retten til at anvende GMO'er. Hvis man lavede en positivmærkning, hvor der stod, at de pågældende dyr ikke er opfostret med GMO-foder, kunne forbrugerne vælge, men det ønske kan vi ikke komme igennem med.

I anledning af de oplysninger, Hanne Boskov Hansen var kommet med om artsbarrieren, ville Bjarne Laustsen gerne have en uddybning af den problematik, idet han mente, GMO blot var en teknologisk landvinding, hvor man gjorde nøjagtig det samme, som man kunne gøre i naturen, bare hurtigere.

Specialkonsulent Hanne Boskov Hansen svarede Bjarne Laustsen, at med GMO'er kunne man gøre nøjagtig det samme, som man kan gøre med traditionel avl, men man kan ikke med traditionel forædling splejse gener fra en anden art eller fra et dyr ind i en plante, hvilket man kan med GMO. Det er mindre problematisk at sætte et majs-gen ind i majs, for dér ved man, hvad det gør ved majsen.

Hun pegede på, at langtidsforsøg er dyre, og derfor siger eksperterne, at man ikke behøver foretage langtidsforsøg over flere generationer, hvis man kan forudsige langtidseffekterne allerede efter den første generation.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod dem.

8. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter for så vidt angår handelsnormer for fjerkrækød

– Vedtagelse

KOM (2008) 0336

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 41)

KOM (2008) 0336 – bilag 1 (grundnotat af 30/6-08)

Rådsmøde 2959 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde landbrug og fiskeri af 4/9-09)

Fødevareministeren: Vi har snakket om denne sag flere gange i det sidste årstid. Som det ser ud nu, kan vi støtte forslaget om en tilpasning af handelsnormerne. Det er et meget teknisk forslag.

Pia Adelsteen nævnte, at Europa-Parlamentet har stillet et ændringsforslag om, at det skal angives på pakken, hvis der er mere end 5 pct. vand i fjerkrækødet – som i så fald kaldes neutralmarineret.

Bjarne Laustsen spurgte i forbindelse med diskussionen om det neutralmarinerede kød, om man må komme vand i fersk kød, hvilket han syntes var at snyde på vægten.

Fødevareministeren sagde til Pia Adelsteen, at vi mener, de ændringsforslag, Europa-Parlamentet har stillet om mærkningsregler og andre bestemmelser, ikke hører hjemme i dette direktiv om handelsnormer, men i mærkningsordningen.

Fødevareministeren svarede Bjarne Laustsen, at der ikke må tilsættes vand til fersk kød.

9. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om situationen på markedet for mejeriprodukter i 2009

– *Status og udveksling af synspunkter*

KOM (2009) 0385

Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 44)

KOM (2009) 0385 – bilag 1 (grundnotat af 26/8-09)

EUU alm. del (08) – bilag 499 (grundnotat om komitésag om skolemælksordningen af 16/7-09)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (08) – bilag 572, side 1580 (seneste behandling i EUU 2/9-09)

EUU alm. del (08) – bilag 522, side 1528 FO (forhandlingsoplæg forelagt EUU 10/7-09)

Fødevareministeren: Kommissionen vil orientere om markedssituationen for mælk. Der er heldigvis tegn på en positiv udvikling i markedet med svagt stigende priser. Prisen til mælkeproducenterne er ifølge de seneste oplysninger fra Kommissionen oppe på ca. 25,7 euro cent.

Det har medført, at der ikke længere sker oplagring af smør, og at der nu er en mindre intervention af skummetmælkspulver end forventet. Tilsvarende er der positive tegn med en større eksport ud af EU.

Alt i alt er der flere positive tegn, men der er fortsat et meget stort politisk pres fra omkring 20 medlemslande, herunder særligt Frankrig og Tyskland. Kommissionen har efter min mening reageret meget afbalanceret, og det er rent faktisk med de initiativer, Kommissionen har taget, lykkedes at stabilisere markedet, hvilket prisstigningerne understreger.

Derudover har Kommissionen lagt op til, at medlemslandene kan yde op til 15.000 euro per bedrift i statsstøtte over 3 år frem til udgangen af 2010. Støtte udbetalt under den normale såkaldte de minimis ordning med 7.500 euro per bedrift over 3 år skal dog trækkes fra. Hvis man har givet noget i forvejen, så bliver det regnet med inden for rammen på de 15.000 euro. Tilpasningen sker i de midlertidige krisebestemmelser om statsstøtte, hvor medlemslandene skal have et særligt kriseprogram godkendt for overhovedet at kunne anvende ordningen. Et sådant program skal gælde generelt, dvs. for alle landbrugsbedrifter.

Bestemmelserne på statsstøtteområdet vedtages alene af Kommissionen. Fra dansk side har vi gjort det klart, at det kan lede til konkurrenceforvridning mellem medlemslandene.

Så sent som i mandags blev vi indkaldt til en drøftelse i Bruxelles om netop mælk. Kommissionen vil nedsætte en ekspertgruppe, der skal drøfte de mere langsigtede tiltag i forhold til mælkesektoren. Denne gruppe holder sit første møde allerede på tirsdag og skal afrapportere løbende. Endelig afrapportering fra ekspertgruppen vil finde sted i slutningen af juni næste år.

Jeg regner med, at der fortsat vil være et stort politisk pres fra især Frankrig og Tyskland for, at Kommissionen skal gå videre end forslaget om at tilpasse markedsordningen. Der er også et stort pres fra Europa-Parlamentet. Senest har budgetudvalget fremsat forslag om en særlig mælkefond på budgettet for 2010 på 300 millioner euro.

Jeg vil holde udvalget orienteret om, hvad der sker i drøftelserne. Jeg vil understrege, at jeg synes, Kommissionen har ageret rigtigt fint i denne situation. Der er ingen tvivl om, at der er et voldsomt pres. Kommissionen har forsøgt at påpege, at der rent faktisk nu er sket nogle ændringer i markedet.

Drøftelsen af mælk er refereret nedenfor under dagsordenens punkt 10.

- FO 10. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (ændringer i forhold til mælkesektoren)**
– *Præsentation og udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 2966 – bilag 1 (samlenotat side 51)

Fødevareministeren: Vi forventer, at Kommissionen kommer med et forslag om tilpasning af markedsordningen i forhold til mælk, som skal præsenteres og drøftes på rådsmødet. Jeg vil først gennemgå dette forslag, som forelægges til forhandlingsoplæg, og senere under punkt 9 vil jeg orientere bredt om markedssituationen for mælk og forhandlingssituationen.

Forslaget består af to elementer. Dels gives der mulighed for ændringer i den nationale administration af mælkekvoter, og dels gives Kommissionen mulighed for at iværksætte krisetiltag.

Med forslaget om kvoteadministration er der tale om et frivilligt instrument, og derfor finder vi det uproblematisk.

Forslaget går ud på, at de medlemslande, som måtte ønske det, får mulighed for at opkøbe en del af mælkekvoten, hvilket allerede er muligt i dag. Derved reduceres den kvotemængde, som landmændene i det pågældende land kan producere. Det vil sige, at deres landekvote hurtigere overskrides. Så kan landet opkræve superafgift hos de producenter, der har produceret for meget. Den superafgift kan medlemslandene så anvende til omstrukturering. Det har været efterspurgt af en del medlemslande.

I forslagets anden del foreslår Kommissionen at tilføje mælk som en af de sektorer, hvor Kommissionen må iværksætte tiltag for at mindske markedsforstyrrelser. Denne kriseforanstaltning gælder allerede for en række andre landbrugssektorer. Kommissionen foreslår altså, at den også kommer til at gælde for mælk.

Vor holdning fra dansk side er, at vi grundlæggende kan acceptere de to elementer i Kommissionens forslag. Dog kun på den betingelse, at den strammere kvote-

forvaltning og omstrukturering er helt frivillig for medlemslandene, samt at der ikke anvendes yderligere EU-midler til en sådan opkøbsordning.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side kan støtte et forslag om en midlertidigt strammere national kvoteforvaltning og opkøbsordning, idet vi lægger vægt på, at en opkøbsordning bliver frivillig for medlemsstaterne og ikke medfører yderligere udgifter på EU-niveau. Vi kan også støtte en udvidelse af artikel 186 – altså at mælk tages med ind under disse kriseforståtningsmuligheder.

Bjarne Laustsen støttede regeringens linje og opfordrede den til at stå fast på sundhedstjekket.

Pia Adelsteen pegede på, at der i samlenotatet i afsnittet om konsekvenser står, at hvis der produceres for lidt, så skal der være en afgift, og hvis de produceres for meget, skal der være en strafafgift. Derfor spurgte hun, om man skal være meget præcis med hensyn til at overholde kvoterne.

Michael Aastrup Jensen havde overværet omfattende demonstrationer i Strasbourg i sidste uge, hvor mælkebønderne afbrændte billeder af landbrugskommissæren. Han delte fødevareministerens opfattelse og håbede ikke, at lande som Frankrig og Tyskland får held med deres bestræbelser.

Anne Grete Holmsgaard var klar over, at der ikke var yderligere EU-penge i forslaget, men der er jo nationale penge i det, hvilket hun anså for problematisk.

Lone Dybkjær syntes, forslaget fra Europa-Parlamentets landbrugsudvalg understregede vores ønske om, at det ikke kun blev landbrugslobbyen, der sad i landbrugsudvalget. Hun tilføjede, at hun godt vidste, at landbrugskommissæren var under pres og arbejdede mod hårde odds.

Per Clausen forstod det sådan, at vi ikke bryder os om den landbrugsstøtte, som forslagene er udtryk for, men da det er frivilligt, om landene vil indføre den, går vi med til den. Betyder det, at det er regeringens generelle holdning, at sådanne ordninger kan etableres nationalt? Er det ikke udtryk for en renationalisering af landbrugsstøtten?

Fødevareministeren sagde til Michael Aastrup Jensen, at der havde været megen tumult, og der havde været voldsomme demonstrationer i mandags, da ministrene havde deres frokostdrøftelse. Franskmændene erkender, at stats- og regeringscheferne før sommerferien besluttede, at sundhedstjekket står fast, og at mælkekvoterne skal udfases, men så vil de opfinde en anden måde at regulere markedet på. Hun savnede nogle mere fremadrettede perspektiver, som tog hensyn til de problemer, mælkebønderne står med i forhold til miljø og klima. Kommissionen ville stå fast på beslutningerne i forbindelse med sundhedstjekket. Fødevareministeren mente, at der blandt medlemslandene var en bred accept af nedsættelsen af et ekspertudvalg.

I svaret til Lone Dybkjær pegede fødevareministeren på, at landbrugsudvalget i Europa-Parlamentet havde foreslået en fond på 600 millioner, mens budgetudvalget havde skåret den ned til 300 millioner.

Fødevareministeren forklarede i svaret til Per Clausen den mulighed, landene får. Det enkelte lande har en landekvote, og så kan det sige: "Vi vælger at arbejde med en lavere kvote end den, hvor der skal betales superafgift, og opkræver superafgift på et tidligere tidspunkt, og så bruger vi pegene til omstruktureringer." Hun tilføjede, at hun havde svært ved at se, hvorfor landene skulle bruge denne mulighed. Men det har været et ønske, og vi vil ikke modsætte os det, selv om vi ikke vil benytte muligheden.

Lone Dybkjær havde været imod udviklingen inden for EU vedrørende mælk og havde været kritisk over for, at spørgsmålet blev taget op på et topmøde. Hun gik ud fra, at fødevareministeren arbejdede energisk på at reducere skadevirkningerne så meget om overhovedet muligt og i øvrigt ville arbejde på at få landbrugsstøtten afviklet – i hvert fald mens vi lever. Da fødevareministeren nikkede, havde Lone Dybkjær ingen problemer med forhandlingsoplæggene.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

11. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 73/2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitik og om visse støtteordninger for landbrugere, om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005, (EF) nr. 247/2006, (EF) nr. 378/2007 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1782/2003

– Vedtagelse

KOM (2009) 0321

Rådsmøde 2966 – bilag 2 (tillæg til samlenotat)

Fødevareministeren: Kommissionen har foreslået en teknisk konsekvens-tilpasning af enkeltbetalingsordningen i tråd med kompromiset om sundhedstjekket.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 2968 (miljø - miljødelen) den 21.oktober 2009

Under dette punkt på Europaudvalgets dagsorden behandlede punkterne 1-4, som hører under Miljøministeriets ressort og blev forelagt af miljøministeren.

Formanden gjorde opmærksom på, at mindretalsudtalelsen fra Miljø- og Planlægningsudvalget var fejlbehæftet, og at der var omdelt en revideret udgave.

Steen Gade nævnte som formand for Miljø- og Planlægningsudvalget, at det kunne være hensigtsmæssigt, om ministeren i sine indledende bemærkninger kommenterede indstillingerne fra fagudvalgene.

Formanden sagde, at man ikke havde nogen regler om, at ministrene skal kommentere indstillingerne fra fagudvalgene, men han syntes, det ville være en god idé.

Miljøministeren lovede, at han fremover ville kommentere indstillingerne fra fagudvalgene.

Miljødelen

Miljøministeren: Jeg kan henvise til samlenotat om rådsmøde den 21. oktober, miljødelen, som blev sendt til udvalget den 30. september 2009.

Der er fire punkter på dagsorden, som vedrører mit ressortområde. Alle fire punkter forelægges til orientering.

1. Mod bæredygtighed: miljø-effektiv økonomi – bidrag til diskussionen af Lissabon efter 2010 og bæredygtighedsstrategien

– *Rådskonklusioner*

KOM (2009) 0304, KOM (2009) 0400, KOM (2009) 0433

Rådsmøde 2968 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (09) – bilag 3 (Miljø og Planlægningsudvalgets udtalelse af 8/10-09)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering. Jeg kan generelt støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Jeg er enig i den overordnede udmelding om, at de udfordringer, der ligger i de globale kriser – den økonomiske, den finansielle og også klima- og fødevarekrisen – skal vendes til muligheder for et skifte til en ressourceeffektiv og bæredygtig økonomi.

Bæredygtig vækst frem mod en ressourceeffektiv økonomi skal derfor inkluderes i en ny Lissabonstrategi efter 2010.

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

Jeg er også enig i konklusionernes fokus på en absolut afkobling mellem økonomisk vækst og miljøbelastning i forbindelse med skabelsen af en miljø- og resourceeffektiv økonomi.

Jeg kan også støtte de konkrete opfordringer til både medlemslandene og til Kommissionen.

For mig er det vigtigt, at overvejelserne om en Lissabon strategi efter 2010, en revideret bæredygtighedsstrategi efter 2011 og et 7. miljøhandlingsprogram efter 2012 er tæt koblet sammen, og at ressourceeffektivitet og grøn vækst skal være det gennemgående mål for alle tre. Jeg er derfor meget tilfreds med, at det i forhandlingerne er lykkedes for Danmark at få denne kobling tydeliggjort i konklusionerne.

Steen Gade gennemgik dele af mindretalsudtalelsen fra Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og De Radikale Venstre i indstillingen fra Miljø- og Planlægningsudvalget.

Han pegede på, at rådskonklusionerne er vigtige, fordi de kommer til at sætte dagsordenen for den overordnede miljøpolitik i en række år frem. Han syntes generelt, Danmark holdning til denne diskussion var rigtig.

Det er en rigtig dansk linje, at vi skal fjerne såvel direkte som indirekte subsidier, f.eks. inden for landbruget, idet de giver forvridninger i markedet, som ikke har et miljømæssigt formål.

Han mente, det svenske formandskab vil have forståelse for det synspunkt, at alle miljøomkostninger skal indregnes i varens pris.

Han nævnte den store betydning, det har, at man omlægger beskatningen til fordel for energi, ressourceforbrug og miljø frem for at beskatte arbejdskraften. Han mente i den forbindelse, vi skal passe på ikke at blokere herfor ved at fastholde, at der ikke er nogen af pengene fra beskatningen, som må tilfalde EU.

Udover de ting, miljøministeren nævnte i notatet om danske prioriteter, ville han gerne have, at der blev nævnt noget om industrielle og biologiske kredsløb.

Per Clausen kunne tilslutte sig mindretalsudtalelsen fra Miljø- og Planlægningsudvalget. Han syntes, det var fint, hvis man øger beskatningen af energi, ressourceforbrug og miljøpåvirkninger frem for at lægge skat på arbejdskraften, idet han pegede på, at det kan vi også gøre i Danmark.

Bjarne Laustsen støttede ligeledes mindretalsindstillingen.

Miljøministeren bekræftede over for Steen Gade, at vi ønsker at afskaffe såvel de direkte som de indirekte subsidier.

Han var enig i, at alle miljøomkostninger skal indregnes i varens pris.

Med hensyn til beskatningen pegede miljøministeren på, at der på side 6 i samlenotatet står, at der fra dansk side lægges der vægt på, at drøftelser vedrørende konkrete initiativer på skatteområdet finder sted i Økofin. Men det

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

betyder ikke, at vi fra dansk side ikke vil fremme grøn økonomi og lægge skat på ressourceforbrug og energi. Det har vi også gjort i Danmark.

Steen Gade advarede mod, at mere og mere af diskussionen kom til at foregå i skatteministrenes regi, idet skatteministrene nok har nogle andre prioriteter end miljøministrene, f.eks. når det gælder CO₂-afgifter. Men selvfølgelig skal den konkrete udformning af skattereglerne foregå blandt skatteministrene. Han pointerede, at hans bemærkninger om, at pengene godt kunne gå i EU's kasse, ikke står i mindretalsudtalelsen fra Miljø- og Planlægningsudvalget, hvor der blot står helt overordnet, at man støtter de tanker, der er fremsat om omlægning af skattesystemerne.

Miljøministeren mente, Miljørådet blev styrket ved, at man tager diskussionen op om, hvordan man sikrer et mere bæredygtigt samfund.

2. Forslag til direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) - (omarbejdning)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2008) 0810

Rådsmøde 2968 – bilag 1 (samlenotat side 9)

KOM (2008) 0810 – bilag 2 (grundnotat af 17/2-09)

EUU alm. del (09) – bilag 3 (Miljø og Planlægningsudvalgets udtalelse af 8/10-09)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering.

Regeringen er meget enig i behovet for en bedre regulering af WEEE-området. Særligt finder jeg det positivt, at forslaget indeholder et krav om særskilt indsamling af 65 pct. af elektrisk og elektronisk affald. Det er en væsentlig skærpelse af det eksisterende krav, der i Danmark svarer til, at der på nuværende tidspunkt skal indsamles ca. 22.000 tons fra private husholdninger.

Med det nye krav vil der skulle indsamles ca. 87.000 tons. Det betyder med andre ord, at vi kan fjerne farlige stoffer fra affaldet inden den videre behandling, og at vi får større mængder af sekundære råstoffer til rådighed og også kan spare på ressourcerne. Derfor er det et rigtigt stærkt forslag ud fra en miljømæssig dagsorden.

Jeg kan også støtte formandskabets forslag om at fastholde, at den ansvarlige producent er den, der har bragt produktet i omsætning i medlemsstaten – og ikke som foreslået af Kommissionen den, der har bragt produktet i omsætning i Fællesskabet.

På den måde sikres det, at producenterne reelt bliver ansvarlige for håndteringen eller finansieringen af affaldet i den enkelte medlemsstat. Det skal til for at sikre en effektiv håndhævelse af producentansvaret.

Vi arbejder fra dansk side på at sikre, at flest mulige elektriske og elektroniske produkter er omfattet af direktivet, og at dette kommer til at gælde i alle medlemsstater i EU. Vi har foreslået, at alle elektriske og elektroniske produkter som ud-

1. Europaudvalgsmøde 9/10-09

gangspunkt er medtaget, medmindre de er omfattet af nogle klare undtagelser nævnt under anvendelsesområdet i direktivet.

Vi støtter Kommissionens forslag om krav til dokumentation ved eksport af brugt elektrisk og elektronisk udstyr. Kravene bygger på guidelines til affaldstransportforordningen. Vi anvender i dag disse guidelines, bl.a. når der gennemføres uanmeldte kontroller ved grænserne.

Med hensyn til sammenhængen mellem dette forslag og forslaget om anvendelsesrestriktioner på farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter – det såkaldte RoHS-direktiv – er jeg enig med formandskabet i at afvise Kommissionens forslag om at flytte produktkategorierne over i RoHS-direktivet og gøre dem udtømmende.

For det første fordi opdelingen i produktkategorier kun har betydning for affaldsbehandlingen, dvs. nyttiggørelsesmålsætningerne for elektrisk og elektronisk affald, og ikke for produkternes indhold af skadelige stoffer.

For det andet fordi udtømmende og bindende produktlistor som foreslået af Kommissionen vil betyde en væsentlig forringelse af beskyttelsesniveauet, da kun de produkter, der står på listerne, vil være omfattet af direktivet.

Steen Gade støttede miljøministerens bestræbelser på at kontrollere, at det elektroniske udstyr, der bliver sendt til tredjelande, genbruges og ikke blot ophugges.

Pia Adelsteen spurgte, hvordan man vil nedbringe erhvervslivets omkostninger og byrder. Hun var bange for, at det ville give erhvervslivet flere administrative byrder, at man ville dele affaldet op i to grupper.

Bjarne Laustsen kritiserede den aftale, økonomi- og erhvervsminister Bent Bentsen havde lavet med branchen om, at den kunne indsamle i stedet for at det var affaldsselskaberne, der skulle gøre det. Han spurgte, om ordningen havde ført til, at der blev samlet mere ind.

Miljøministeren pegede i svaret til Steen Gade på, at der på side 13 i samle-notatet er et afsnit, der hedder "Skærpede bestemmelser om inspektion og overvågning", idet der desværre har været eksempler på, at selv om man oprindeligt mente, det elektroniske udstyr kunne bruges i andre lande, blev det behandlet som affald, når det var kommet dertil. Udstyret skal være brugbart, og det skal bruges i det land, det blive eksporteret til. Miljøministeren tilføjede, at fra dansk side har vi inden for det sidste år lavet flere kontroller og målrettede razziaer.

Miljøministeren svarede Pia Adelsteen, at der ikke sker en forøgelse af de administrative omkostninger, idet man allerede i dag opererer med to grupper, nemlig private og virksomheder.

NOT Miljøministeren lovede Bjarne Laustsen at sende et notat med tallene, men pegede på, at når vi ser fremad, tager vi et kvantespring fremad, når vi går fra 22.000 til 87.000 tons.

3. Forslag til omarbejdning af direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS)

– Politisk drøftelse

KOM (2008) 0809

Rådsmøde 2968 – bilag 1 (samlenotat side 25)

KOM (2008) 0809 – bilag 2 (grundnotat af 8/7-09)

EUU alm. del (09) – bilag 3 (Miljø og Planlægningsudvalgets udtalelse af 8/10-09)

Miljøministeren: Punktet vil blive forelagt til orientering.

Der er tale om en omarbejdning af det eksisterende RoHS-direktiv, og jeg kan fuldt ud støtte, at to nye produktgrupper bliver omfattet af RoHS-reglerne. Det drejer sig om medicinsk udstyr og måle- og overvågningsudstyr.

Derimod kan jeg – som allerede nævnt under forrige punkt – ikke støtte, at der indføres udtømmende produktlister. De udtømmende produktlister vil medføre, at kun de elektriske og elektroniske produkter, der står på en liste i bilaget, skal være omfattet af direktivet.

Netop inden for det elektriske og elektroniske område går produktudviklingen utroligt hurtigt, og nye produkter skal naturligvis være omfattet af direktivet med det samme. Derfor er det afgørende vigtigt for regeringen, at der findes en anden løsning på fastlæggelsen af direktivets anvendelsesområde. Regeringen arbejder altså for den omvendte løsning.

Jeg vil også sige til udvalget, at jeg gerne havde set, at man havde benyttet lejligheden til at forbyde flere stoffer i elektriske og elektroniske produkter. Vi har derfor foreslået 5 stoffer omfattet.

Det er også regeringens holdning, at når man optager stoffer under RoHS, skal man tage hensyn til deres farlighed og problemer i forbindelse med genanvendelse af materialer og affaldshåndteringen og ikke alene se på den risiko, de udgør – sådan som man gør efter REACH.

I Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg blev der stillet spørgsmål til samlenotatets fremstilling af konsekvenserne for beskyttelsesniveauet. Jeg er enig i, at det ikke nødvendigvis var fuldstændig klart, og jeg har derfor oversendt et notat, som nærmere redegør for konsekvenserne. Som det fremgår af notatet, vil det have en positiv indvirkning på både det danske og det europæiske beskyttelsesniveau, hvis de to nye produktkategorier bliver omfattet. De er i dag stort set undtaget fra vores nationale særregler om bly, kviksølv og cadmium. At få de to nye produktgrupper med sikrer, at indholdet af farlige stoffer i disse produkter begrænses, og at der derved er færre farlige stoffer, der ender i affaldsstrømmen.

Det er korrekt, at de danske grænseværdier er lavere end grænseværdierne i RoHS, men de to produktkategorier, vi taler om, er – som sagt – stort set undtaget fra de danske grænseværdier.

1. Europaudvalgs møde 9/10-09

Spørgsmålet om niveauet af grænseværdierne i RoHS blev der taget stilling til allerede i 2004, da RoHS-direktivet blev vedtaget med de nuværende 8 kategorier af elektriske og elektroniske produkter, og dengang var der bred accept i Europaudvalget til regeringens forhandlingsoplæg om at støtte en vedtagelse af forslaget.

Steen Gade forstod, at de små forringelser, der er i beskyttelsesniveauet, i virkeligheden er noget, man vedtog i 2004, men mente godt, vi kunne anmelde, at man bør se på det igen.

Pia Adelsteen syntes, det var godt, at medicinske anordninger kommer med, idet det vil højne beskyttelsen.

Miljøministeren sagde til Søren Gade, at de små forringelser, der skete med hensyn til grænseværdierne i 2004, ikke havde større betydning for beskyttelsesniveauet, og generelt skete der en markant forøgelse af grænseværdier og beskyttelsesniveau.

4. EU strategi for bedre skibsophugning

– *Rådskonklusioner*

KOM (2008) 0767

Rådsmøde 2968 – bilag 1 (sammenfatning side 38)

KOM (2008) 0767 – bilag 1 (grundnotat af 15/1-09)

KOM (2008) 0767 – bilag 2 (regeringens hørings svar)

EUU alm. del (09) – bilag 3 (Miljø og Planlægningsudvalgets udtalelse af 8/10-09)

Miljøministeren: Sagen vil blive forelagt til orientering.

Formandskabet har lagt op til vedtagelse af rådskonklusioner.

Jeg finder det vigtigt, at Rådet opfordrer samtlige EU-lande og tredjelande til at ratificere konventionen om skibsophugning hurtigst muligt, så konventionen kan træde i kraft.

Søfart er en global industri, der rækker langt ud over EU. Det er derfor vigtigt, at en eventuel EU-regulering, der implementerer konventionen, før den træder i kraft, ikke bare fører til en udflytning af europæisk indregistrerede skibe, hvilket vil medføre, at EU-reguleringen er uden reel miljømæssig eller sundhedsmæssig betydning.

Det må også sikres, at man løser det dilemma, at et vigtigt element for at få konventionen ratificeret og i kraft er at få opgraderet ophugningsfaciliteterne globalt, så de lever op til konventionens krav. Det gælder f.eks. faciliteterne i Asien.

En væsentlig faktor for, at det kan lykkes, er, at der allerede inden konventionen træder i kraft lovligt fra EU's side kan sendes skibe til ophugning i f.eks. Asien, forudsat at konventionens krav overholdes. Det er ikke umiddelbart muligt p.t. at

1. Europaudvalgs møde 9/10-09

sende skibe fra EU til ophugning i Asien på grund af reglerne om transport af affald. Jeg mener derfor, at man bør finde en løsning på dette problem.

Steen Gade syntes, det var flot, at vi havde fået en konvention. Det er vigtigt, at alle lande i EU hurtigst muligt ratificerer den. Han var enig i, at indtil den træder i kraft, kan vi godt sende skibe til ophugning i tredjelande, men kontrollen skal være superhård og mindst svare til konventionens krav. Han advarede imod, at vi kan skade beslutningsprocessen ved at insistere på, at der skal være tale om globale løsninger, sådan som vi tit gør af hensyn til de danske søfartsinteresser.

Pia Adelsteen syntes derimod, det var godt, at regeringen gik ind for en global løsning, for hvis vi kun vedtager det inden for EU, sker der bare det, at skibene bliver flaget ud til Panama, og så er der i hvert fald ingen kontrol med dem.

Bjarne Laustsen spurgte, om reglerne for skibsofhugning også gælder offshoreindustriens boreplatforme.

NOT **Miljøministeren** pointerede, at det er en vanskelig sag. Vi vil gerne have konventionen ratificeret, men det gælder om at få en global aftale, der virker, og derfor er det vigtigt, at landene lever op til kravene. Miljøministeren ville gerne oversende de regler, der gælder i dag for skrotning af skibe i tredjelande.

NOT Han lovede Bjarne Laustsen at oversende et notat om boreplatforme.

5. Eventuelt

Miljøministeren: Jeg vil oplyse om et par sager, der – mener jeg – har udvalgets interesse.

Jeg vil på rådsmødet følge op på rådsmødet den 25. juni, hvor jeg opfordrede til, at Rådet vedtager konklusioner på decemberrådsmødet om kombinationseffekter eller cocktaileffekter.

Jeg vil benytte mødet til at præsentere en ny dansk rapport om 2-årige børns udsættelse for hormonforstyrrende stoffer. Det er vor forventning, at rapporten offentliggøres den 23. oktober.

6. Siden sidst

Miljøministeren: Foruden punkterne på rådsmødet vil jeg gerne orientere udvalget om en væsentlig retssag ved EF-Domstolen, som regeringen intervenserer i. Dette er et led i opfølgningen af Europaudvalgets beretning af 30. april 2009.

Både Europaudvalget og Miljø- og Planlægningsudvalget blev i april 2008 skriftligt orienteret om sagen.

Sagen handler om medlemsstaternes muligheder for at handle selvstændigt i relation til konventioner, hvor der er delt kompetence mellem Fællesskabet og medlemsstaterne.

Sverige valgte i 2005 ensidigt at foreslå PFOS til optagelse under Stockholmkonventionen.

Sagen rejser spørgsmål vedrørende "arbejdsfordelingen" mellem Fællesskabet og medlemsstaterne i EU's eksterne relationer. Dommen kan derfor få betydning for medlemsstaternes mulighed for at handle selvstændigt inden for rammerne af internationale konventioner på områder, hvor der er delt kompetence mellem Fællesskabet og medlemsstaterne, herunder miljøområdet.

Fra dansk side er det vigtigt, at der i internationale forhandlinger hersker den rigtige balance mellem på den ene side hensynet til at koordinere med Fællesskabet og de øvrige medlemsstater og på den anden side hensynet til at kunne arbejde for egne nationale prioriteter.

På den baggrund er der afgivet såvel skriftligt som mundtligt dansk indlæg til støtte for Sveriges påstand om frifindelse.

Generaladvokaten har netop afgivet udtalelse og foreslår, at Domstolen dømmer Sverige.

Generaladvokaten er enig i de principielle synspunkter, som bl.a. Danmark har gjort gældende under sagen, om forskellen på områder med delt og eksklusiv kompetence.

Han er også enig i, at det må afgøres konkret, om det er berettiget for en medlemsstat at handle selv. Han mener, at Sverige i princippet havde ret til at foreslå PFOS under Stockholmkonventionen.

Problemet er derimod processen: Sverige skulle have afventet afslutningen af forhandlingerne om, hvorvidt Fællesskabet ville foreslå stoffet eller ej, selv om det måske betød et års forsinkelse.

Dette er generaladvokatens synspunkt. Nu må vi så afvente Domstolens dom i sagen.